

Бакалавърска програма по Логопедия

СПЕЦИАЛНОСТ ЛОГОПЕДИЯ

Образователно-квалификационна степен: бакалавър

Професионална квалификация: Логопед (говорен и езиков терапевт)

Форма на обучение: редовна

Срок на обучение: 4 години

Условие за прием: завършено средно образование и издържани конкурсни изпити по български език или биология, или държавен зрелостен изпит по български език или биология.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ: ЛОГОПЕДИЯ

**за образователно-квалификационна степен : БАКАЛАВЪР
с професионална квалификация: ЛОГОПЕД (ГОВОРЕН И ЕЗИКОВ
ТЕРАПЕВТ)**

Квалификационната характеристика на специалност „Логопедия“ е съобразена с професионалната реализация и квалификационния стандарт на завършилите специалисти в Европейския съюз и е утвърдена заедно с учебния план от КС, ФС и АС на университета. Целта на обучението е да се подготвят висококвалифицирани специалисти, които да се реализират успешно на пазара на труда чрез усвоените общи и специфични знания и умения, посредством изучаването на основопалагачи, профилиращи и разширяващи знанията учебни дисциплини.

I. Изискванията към професионалните качества и компетенции на завършилите специалността са¹:

- притежава задълбочени теоретични знания за превенцията, диагностиката, терапията и съветването в областта на комуникативните нарушения; които е в състояние да интерпретира и анализира критично;
- самостоятелно организира, ръководи и извършва логопедична работа в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения, в социалните домове и центрове, в заведения от системата на общественото здраве; в клинични, диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове;
- притежава способности за управление на диагностични и терапевтични екипи и звена;
- води документацията в логопедичния кабинет и/ или в сектора, който завежда;
- провежда консултации и превантивна дейност по проблемите на комуникативните нарушения;
- открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси допълнителна информация, за да ги запълни;
- открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицинския статус на клиента и значимите за него хора;

---

¹ Съобразено с указанията на CPLOL/ NetQues, 2013 и Националната квалификационна рамка

- избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, методи и техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване; включва ключови фигури от обкръжението на клиента в процеса на логопедично въздействие;
- разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях;
- разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция;
- документира резултатите от терапията и всякакви други промени в терапевтичния план;
- при необходимост насочва клиента към други специалисти своевременно и по подходящ начин;
- извършва обследвания, научна и научно-приложна работа в областта на своята специалност;
- оценява необходимостта от продължаващо обучение за себе си и/или за специалистите, които управлява.

II. Изисквания към подготовката на завършващите специалността:

По време на обучението си студентът трябва да усвои добри теоретични и практически познания и формира умения за диагностична и терапевтична работа с лица с езикова и говорна патология. Тези знания обхващат: определение, етиология, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, логопедична работа за речевите, езиковите нарушения, както и компетенции за слуховите увреждания.

Общообразователната подготовка включва усвояване на знания от сферата на:

- биомедицинските науки
- лингвистичните науки
- поведенческите науки
- други науки

Специализиращата подготовка предполага знания за следните комуникативни нарушения:

- Артикулационни нарушения;
- Езикови нарушения при деца;
- Езикови нарушения при възрастни;
- Нарушения на плавността на речта;
- Гласови нарушения;
- Нарушения на писмената комуникация (дислексия, дисграфия, дискалкулция, специфични и неспецифични трудности в обучението);
- Комуникативни нарушения при неврологични увреди (речеви моторни нарушения);
- Комуникативни нарушения при емоционално-поведенчески нарушения;
- Комуникативни нарушения при множество увреждания;
- Комуникативни нарушения в психиатрията;
- Комуникативни нарушения при ДЦП и други моторни нарушения;
- Комуникативни нарушения, свързани със слухова патология;
- Комуникативни нарушения при структурни увреди на лицево-челюстния апарат;

- Нарушения на дъвкането и гълтането (дисфагия);
- Други.

Конкретните теоретични и практически знания и умения се придобиват посредством цикъл от учебни дисциплини, включващи лекции, семинарни и практически упражнения за всяко от посочените за специализирана подготовка комуникативно нарушение, завършващи с писмен изпит.

Заявените професионални качества и компетенции се придобиват и посредством едnodневни клинични практики в рамките на четири последователни семестъра и чрез преддипломна логопедична практика в осми семестър. По време на посочените практики студентите работят самостоятелно с лица с комуникативни нарушения под ръководството на висококвалифицирани логопеди, а придобитите от тях умения се оценяват посредством текущи оценки и държавен практически изпит.

III. Перспективи за реализация:

Със завършена степен “бакалавър” логопедът може да има следната реализация:

- организира, ръководи и осъществява цялостната работа по логопедия в системата на:
  - в логопедични кабинети в предучилищните и училищни общообразователни и специални заведения;
  - в социалните домове и центрове;
  - в заведения от системата на общественото здраве;
  - в клинични, диагностични, рехабилитационни и ресурсни центрове и др.
- в клиничните заведения участва съвместно с лекуващия лекар в определянето на рехабилитационния потенциал на лицата с езикова и/или говорна патология;
- води документацията в логопедичния кабинет и/или сектора, който завежда;
- провежда консултативна и превантивна дейност;
- извършва изследвания, научна и научно-приложна работа в областта на своята специалност.

Квалификационната характеристика на специалността “Логопедия” за образователно квалификационна степен “бакалавър” с професионална квалификация “логопед” (говорен и езиков терапевт) е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование на Република България и с Правилниците на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Учебният план е структуриран, съобразно изискванията на Межфундационната асоциация по Логопедия и фониятрия (IALP) от 2010г. и е съобразен с европейските стандарти на Парламентарния комитет за връзка с логопедите от Европейския съюз (CPLOL) от 2003 г., 2007 г. и 2013 г. както и с Националната квалификационна рамка (Решение на МС № 96/02.02.2012 г.).

УЧЕБЕН ПЛАН
Специалност: Логопедия, ОКС „бакалавър“

Първа година			
<u>Първи семестър</u>	ECTS кредити	<u>Втори семестър</u>	ECTS кредити
1. Фонетика	4.0	1. Въведение в логопедията	6.0
2. Анатомия и физиология на човека	5.0	2. Съвременен български език с лингвистика	5.0
3. Въведение в общественото здраве	4.0	3. Основи на медицинската генетика	3.0
4. Обща и възрастова психология	5.0	4. Фониатрия	5.0
5. Когнитивна психология	3.0	5. Практика, базирана на доказателства за ефективност в логопедията	6.0
6. Оториноларингология	6.0	6. Психолингвистика със социолингвистика	5.0
7. Английски език	3.0	7. Спорт	0.0
8. Спорт	0.0		
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
<u>Трети семестър</u>	ECTS кредити	<u>Четвърти семестър</u>	ECTS кредити
1. Невропсихология и невролингвистика	4.0	1. Неврология	5.0
2. Аудиология	6.0	2. Артикуляционни и орофациални нарушения	9.0
3. Основи на терапията и рехабилитацията	4.0	3. Езикови нарушения при деца	9.0
4. Психопатология	3.0	4. Избираема дисциплина от II група	4.0
5. Фонационни нарушения	8.0	5. Еднодневна логопедична практика /диагностика/	3.0
6. Избираема дисциплина от I група	5.0		
Избираеми дисциплини от I група (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини от II група (студентите избират една дисциплина)	
1. Езиково развитие на детето	5.0	1. Латински език	4.0
2. Педиатрия	5.0	2. Логопедична терминология (анг. ез.)	4.0
3. Психология на развитието	5.0	3. Акустична фонетика	4.0
4. Психодиагностика	5.0	4. Психология на анормалното развитие	4.0
	Общо 30		Общо 30
Трета година			
<u>Пети семестър</u>	ECTS кредити	<u>Шести семестър</u>	ECTS кредити
1. Слухови нарушения	8.0	1. Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (II част)	8.0
2. Нарушения на писмената комуникация	8.0	2. Нарушения на плавността на речта	8.0
3. Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (I част)	9.0	3. Комуникативни нарушения при емоционално поведенчески нарушения и психични заболявания	8.0
4. Избираема дисциплина от III група	2.0	4. Избираема дисциплина от IV група	4.0
5. Еднодневна логопедична практика (терапия)	3.0	5. Еднодневна логопедична практика (терапия)	2.0

Избираеми дисциплини от III група (студентите избират една дисциплина)		Избираеми дисциплини от IV група (студентите избират една дисциплина)	
1. Алтернативни комуникативни стратегии	2.0	1. Музикотерапия	4.0
2. Интегрирано и специално образование на деца с комуникативни нарушения	2.0	2. Фамилна комуникация и адаптация	4.0
3. Психотерапия	2.0	3. Лицево-челюстна хирургия	4.0
4. Работа в диагностичен екип	2.0	5. Масаж	4.0
5. Комуникативен тренинг	2.0		
6. Писмена и говорна култура	2.0		
	Общо 30		Общо 30
Четвърта година			
Седми семестър	ECTS кредити	Осми семестър	ECTS кредити
1. История на логопедията и сравнителна логопедия	7.0	1. Преддипломна логопедична практика	20.0
2. Множествени нарушения	7.0	2. Дипломиране – държавни изпити	10.0
3. Нарушения на гълтането и дъвкането (дисфагия)	3.0		
4. Избираема дисциплина от V група	7.0		
5. Избираема дисциплина от VI група	3.0		
6. Еднодневна логопедична практика (терапия)	3.0		
Избираеми дисциплини от V група (студентите избират една дисциплина)			
1. Приложна неврофизиология	7.0		
2. Психосоциални аспекти на заболяването и увреждането	7.0		
3. Организация на здравеопазването и правна защита	7.0		
Избираеми дисциплини от VI група (студентите избират една дисциплина)			
1. Арттерапия	3.0		
2. Статистически методи в логопедичната работа	3.0		
3. Техника на говора и словесно изпълнителско изкуство	3.0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

ОПИСАНИЕ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

I. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ФОНЕТИКА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Български език", Филологически факултет

Анотация:

Курсът се състои от три модула – Лекции, Практически упражнения и отделен модул, съставен от лекции и практически упражнения, който е посветен на експерименталните фонетични изследвания като част от диагностиката и терапията на комуникативните нарушения.

Курсът има за цел да представи основните теоретични постановки във фонетиката като наука за звуковия строеж на езика, а така също и реалното ѝ приложение в практиката на логопеда.

Той дава знания за зависимостите и закономерностите на фонологичната и фонетичната система на книжовния български език.

Говорните звукове са описани в артикулационен, акустичен и перцептивен аспект. Специално внимание е отделено на сложната им природа и на връзката и съответствието между различните видове характеристики – артикулационни, акустични, перцептивни.

Фонологичната система е представена като изградена от две подсистеми – сегментна и супрасегментна. Отделя се голямо внимание на връзката между функционалните и физическите свойства на речевите единици. В рамките на сегментната система подробно се разглеждат вокалната и консонантната система на СБКЕ, а към супрасегментната – ритмичната и интонационната система.

В курса са включени основните принципи на фонетичната и фонематичната транскрипция, както и Международната фонетична азбука на Световната фонетична асоциация.

Особено внимание се обръща на артикулационните и акустичните свойства на българските гласни и съгласни звукове. Обсъждат се и основни проблеми на перцепцията на вокалната и консонантната система и се посочва значението на акустичните характеристики, които имат отношение към промяната на артикулацията на звуковете.

Важен компонент от курса е представянето на експерименталните възможности на фонетиката с оглед приложението им в практиката на логопеда. За целта е предвиден отделен модул, който включва теоретичните и експерименталните изследвания, проведени в рамките на проекта „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“ (Фонд „Научни изследвания“ на МОМН, 2009-2012 г., ръководител – проф. Д. Георгиева).

Онагледяването на теоретичния материал, както и практическите занимания със студентите, включват работа със съвременни софтуерни програми за акустически речев анализ – Praat, SIL Acoustics, Visi-Pitch (Real-time spectrogram, MSP (F2transition measurement), Real-time Pitch).

По време на курса на обучение студентите е необходимо да овладеят следните знания и умения, отнасящи се до:

- Овладяване на основни характеристики на говорния звук;
- Изясняване на механизмите за продуциране на говорния звук - артикулационни органи и техните специфики;
- Характеристики на гласните и съгласните звукове;
- Място и роля на ударението, интонационната система и ритмичната система в

правилното овладяване на българския книжовен език;

- Методи за експериментални изследвания и приложението им в логопедичната практика.
- Очаквани резултати от курса на обучение по фонетика са:
- Свободното боравене с езиковедските понятия, посочени в темите;
  - Овладян терминологичен инструментариум, който ще даде добра база за обучението по-нататък;
  - Разграничаване на нормата в българския книжовен език от евентуални отклонения от нея.
  - Възможности за звуков анализ и приложението му в логопедичната практика.

Предложеният курс има връзка с дисциплините “Съвременен български език с лингвистика”, “Психолингвистика и социолингвистика”, както и с други дисциплини, тясно специализирани в областта на логопедията.

АНАТОМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ НА ЧОВЕКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Анатомия и физиология”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анатомията и физиологията на човека изучава структурно-функционалните взаимоотношения на клетки, тъкани, органи и системи в човешкия организъм.

Целите на лекционния курс са:

- да запознае студентите логопеди със структурно-функционалната основа и процесуалните механизми на основните жизнени процеси и в частност системите, свързани с комуникацията. Тук се включват опорно-двигателна, нервна, ендокринна, дихателна, сърдечно-съдова и сетивни системи.
- да запознае студентите-логопеди с възрастовите анатоמו-физиологични особености на човека и закономерностите в тяхното развитие.

Знания и умения: Висока степен на информираност относно определения, морфология и функция на системите в човешкото тяло, като специално внимание се отделя на комуникационните системи.

Очаквани резултати: Студентите да осъзнаят огромното значение на логопедичното въздействие, което може да оказва многопосочно влияние (както положително, така и отрицателно) върху функционирането на детския организъм.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: „Обща патология”, „Основи на медицинската генетика”, „Педиатрия”, Неврология, „Приложна неврофизиология”.

ВЪВЕДЕНИЕ В ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

В курсът по „Въведение в общественото здраве” са отчетени новите насоки и тенденции за подготовката на различни специалности по дисциплините на общественото здравеопазване, както и на здравните и други специалисти, в лицето на логопедите, които чрез увеличаване на знанията и уменията в областта на общественото здраве могат да допринесат за намаляване на предотвратимите заболявания и увреждания.

Въведение в общественото здраве е преподавана дисциплина, но не е обособена наука. Вниманието на студентите бакалаври от специалност „Логопедия” ще бъде насочено предимно към изясняване на предмета и методологията на общественото здраве, на неговия интегративен характер, комплексната изследователска методика, социалните фактори на здравето, съвременните концепции за индивидуалното и общественото здраве, показателите на общественото здраве и особено рисковите фактори на здравеопазването.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините: аудиология, фоноатрия, неврология, педиатрия, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология, (целия комплекс от медико-биологични и медико-социални преподавания).

Целта на курса е да насочи вниманието на студентите към груповото и общественото здраве, да подчертае голямото значение на социалните проблеми на медицината и здравеопазването, да изследва мястото и ролята на медико-социалните дейности в промоцията на здравето и широката лична и обществена профилактика.

Задачите на курса са:

- да предложи методика за изследване на индикаторите за общественото здраве и на здравните потребности на населението, на социалните фактори на здравето и болестта;

- да изследва здравното състояние на населението, демографските процеси и рисковите фактори на здравето;

- да допринесе за утвърждаването на здравословен начина на живот;

- да осветли медико-социалните проблеми на активното население.

Умения и навици: за точна и навременна ориентация в лабиринта от съществуващите медицински специалности и лечебни заведения; за своевременност на консултациите; за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат формиране на възможности за самостоятелна изследователска и практическа работа на студентите.

ОБЩА И ВЪЗРАСТОВА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити:5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Психология”, Философски факултет

Седмичен хорариум: 2л+2су+0пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Лекционният курс по учебната дисциплина “Обща и възрастова психология” въвежда студентите в основни проблеми на психологията като уникална наука. Акцентира се на базисните категории в психологията като: „психика”, „съзнание”; изясняват се генезиса и развитието на основните психични феномени и особеностите им през различните възрасти; прави се психологическата характеристика на възрастовите периоди; изясняват се основните фактори за развитието.

Описание на курса:

Курсът по “Обща и възрастова психология” включва 60 академични часа годишно за редовна форма на обучение (30 часа лекции и 30 часа семинарни упражнения) и се изучава в първи семестър.

Оценката по учебната дисциплина се формира в края на курса на обучение като се оценяват писмените отговори по зададения по-долу конспект за изпит. В крайната оценка се взема предвид и представянето на студентите по време на семинарните занятия, както и резултатите им от ИАЗ.

Цели и задачи на курса:

Когнитивно-мотивационни и приложно-практически: студентите да усвоят определена система от теоретични знания от областта на общата психология и

възрастовата психология, да ги осмислят съобразно съвременните изисквания на логопедичната наука, да усвоят практически умения за работа с лица от различни възрасти и с различни психологични особености, да се формира атитюд за социално-педагогическа дейност с психологическа детерминация.

Методи на преподаване:

- лекция;
- дискусия;
- наблюдение;
- интерактивни методи.

Очаквани резултати:

На когнитивно-мотивационно равнище: студентите да усвоят и осмислят основни психологически знания (в т.ч. категории, теории и понятия) в областта на общата психология и възрастовата психология. Да могат да анализират психологическа информация. Да осъзнаят, че успехът им в практиката зависи от психологическата им подготовка.

На равнище – компетенции: студентите да могат да използват и прилагат психологическите си знания, да си служат компетентно с психологическите понятия, да могат да преустройват поведението си съобразно възрастта на лицата, с която работят, да общуват професионално и адекватно с лицата, с които работят.

Връзки с другите науки: „Психология на аномалното развитие“, „Психопатология“, „Психодиагностика“, „Невропсихология“, „Когнитивна психология“ и др.

КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити:3

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Психология”, Философски факултет

Анотация:

Настоящата учебна програма е построена в съответствие с няколко принципа. Първият от тях е интегративния. Изхождайки от идеята за принадлежността на психичните феномени към цялостната личност и тяхната взаимна свързаност, този принцип намира конкретно отражение в следните аспекти:

- разкриват се само специфичните особености на всеки психичен процес, но се и очертават негови взаимовлияния с други процеси;
- представя се влиянието на личностни особености върху функциониране на психични процеси;
- разглеждат се както аналитични, така и интегрални психични процеси.

Вторият принцип за построяване на програмата е свързан с многостранност на научните позиции при анализиране на психичните феномени. Това ръководно начало обуслови следното:

- характеризират се психичните явления от позициите на различни школи;
- анализират се на по-широк кръг психични феномени.

Цел на учебната дисциплина

Основната цел на програмата по Когнитивна психология се състои в разкриване на същността на познавателните процеси, чрез които хората си осигуряват контакт с непрекъснатия информационен поток за света и за себе си. Успоредно с това са включени и теми за емоционалните и волевите процеси, позволяващи по-детайлно разглеждане на съдържанието на познавателните процеси и връзката им с личността на човека.

Очаквани резултати:

С изучаването на курса студентите ще усвоят способности да разкриват спецификата на очертаните процеси, на връзките между тях, на техните информационни възможности.

Предметни връзки с другите учебни дисциплини:

Курсът се допринася за развиването на широк спектър от интелектуални и езикови умения и теоретични знания, формиращи се паралелно с други важни дисциплини от този учебен курс, особено важни са връзките с физиологичната психология, както и с психологията на личността. Предметните връзки на когнитивната психология с тези две дисциплини служат за практическа основа, която да се развива в определени логически знания и умения на студентите.

Установяването на уменията да се изразяват с понятийния апарат на когнитивната психология по учебната дисциплина, техният стил на учене, мотиви и интереси към учебната дисциплина се явява важен фактор за постигане на целите и задачите.

В зависимост от показаното равнище на предварителната подготовка се предвижда актуализация на съдържанието, обема и дълбочината на разглежданите теми, както и методите на преподаване.

КЛЮЧОВИ ПОНЯТИЯ: аналитични психични процеси, интегративни психични процеси, опосредстващи процеси, емоционален процес, волеви процес, неосъзнати психични процеси, усещане, възприятие, въображение, мислене, представи, внимание, памет.

При съставяне на програмата се отчиташе връзката на когнитивната психология на личността, възрастовата психология и социалната психология.

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЯ

ECTS кредити 6

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+0су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Предложеният курс по "Оториноларингология" от лекции, семинари и упражнения се изучава в рамките на един семестър.

Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия.

Цел: В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на оториноларингологията като клинична медицинска наука; (2) определенията за ЛОР-органи, ЛОР-болести и ЛОР-болни; (3) морфологията, физиологията и патологията на ЛОР-органиите; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика; (5) клиничната нозология, лечебните принципи и терапевтичните подходи в оториноларингологията.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на ЛОР-органиите; (2) за своевременност на консултациите с оториноларинголога; (3) за клиничен мениджмънт на ЛОР-патологията в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на ЛОР-патологията; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната изследователна и практическа работа на студентите.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините:

аудиология, фониатрия, неврология, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология

АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

ECTS кредити 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Предложеният курс по дисциплината „Английски език“ е предназначен за студенти редовно обучение в бакалавърска степен по специалност Логопедия.

Курсът по Английски език е предназначен да запознае студентите от специалност Логопедия с базисна специализирана терминология свързана с: анатомия и физиология на структурите в човешкия организъм, които участват в „комуникативната верига“; комуникативни нарушения; разиграване на ситуации, свързани с диагностика, терапия, превенция, справяне с трудни ситуации при работа с лица с комуникативни нарушения, работа с мултидисциплинарен екип.

Целта на курса е формиране на знания и умения у студентите по Логопедия (термини, граматика и слушане) да използват в своята практика английски език. Целите на обучение по дисциплината „Английски език“ са в съответствие и с професионалните стандарти за подготовка на специалисти в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013) и квалификационната характеристика на специалността:

- теоретични знания за диагностика и диференциална диагностика при лица с комуникативни нарушения;
- умения за откриване влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други;
- знания и умения за екипна работа с различни специалисти от различни държави, участващи в лечението и терапията на лица със комуникативни нарушения;
- знания и умения за превенция на комуникативни нарушения;
- знания и умения за прилагане на подходящи техники и програми и специализирана апаратура за терапия на комуникативни нарушения;
- знания и умения за съставяне на терапевтичен план и документиране на резултатите от него и на промените, ако се наложат такива на английски език, ако е необходимо лицето с комуникативни нарушения да представя документите в чужбина или идва от чужбина и трябва документите да бъдат разчетени от английски език.
- знания и умения за приложение на етически принципи в боравенето с информация и да защитава почтеността, надеждността и достоверността на решаването на проблеми и откриването на решения, свързани с работата с лица с комуникативни нарушения.

Очаквани резултати: В края на обучението си по дисциплината Английски език студентите от специалност Логопедия трябва да са изградили професионални умения и качества, съответстващи на стандартите за професионално обучение на логопеди разработени и приети по проект NetQues. Използвайки английски език студентите трябва да умеят да:

- усвоят и свободно да използват основна терминология и определения на английски език, свързани с анатомията и физиологията на човека.
- установяват връзка с клиента и да улесняват участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
- анализират и интерпретират точно резултатите от оценката и да ги интегрират с историята на заболяването и другите източници на информация;
- изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката на английски език;
- попълват навременно документацията си в съответствие с професионалните и законови изисквания;
- разбират понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция на лица с комуникативни нарушения;

ВЪВЕДЕНИЕ В ЛОГОПЕДИЯТА

ECTS кредити 6

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+1су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Анотация: Курсът по „Въведение в логопедията“ е основополагаща дисциплина за студентите от специалност „Логопедия“ и включва следните съдържателни модули: 1) Исторически данни за развитието на логопедията като; 2) Теоретични и методологични основи на логопедията като наука – определение, статут на науката и професията, основополагащи теории; 3) Същност на комуникативните нарушения.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Въведение в логопедията“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 75 академични часа годишно (45 часа лекции, 15 часа семинарни упражнения и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (II семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Въведение в логопедията“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- основните исторически етапи от развитието на логопедията и изучаването на езиковите и говорните нарушения;
- знания за физиологичните, психологичните и лингвистичните основи на логопедията;
- основни понятия, свързани с речевите езиковите и говорните нарушения;
- знания за статута на логопедията като наука и професия;
- знания за класификациите, етиологията, патогенезата и симптоматиката на езиковите и говорните нарушения;
- знания за основните методи и подходи, използвани в диагностиката и терапията на комуникативните нарушения.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания за статута на логопедията като наука и професия; да овладеят категорийно-понятийния апарат на науката; да интерпретират основополагащите при изучаването на комуникативните нарушения теории; да придобият знания за основните категории комуникативни нарушения; да придобият знания за връзката на комуникативните нарушения в контекста на интердисциплинарния подход при тяхната диагностика и терапия; да усвоят умения за анализ на основните методи, свързани с оценяването и планирането на терапията в логопедичната практика.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Основи на терапията и рехабилитацията, Невропсихология и невролингвистика, Педиатрия и дисциплини от психологичния и лингвистичния модули.

СЪВРЕМЕНЕН БЪЛГАРСКИ ЕЗИК С ЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Български език", Филологически факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебният курс се състои от 45 часа аудиторна заетост, разпределени както следва: 30 часа лекционни занятия и 15 часа практически упражнения. За извънаудиторна заетост са предвидени 105 часа.

Обучението се осъществява по учебна програма в два модула – Модул А (лекционни занятия) и Модул Б (практически занятия).

Лекционният курс цели да даде знания за съвременния български език, неговата граматическа система, като включва дяловете морфология и синтаксис. Изяснява се терминологичният апарат, дискутират се именните и глаголните граматически категории и същността на десетте части на речта. Разглеждат се основните видове изречения откъм състав и комуникативна цел, структурата на изреченията, словоред, съгласуване.

Дисциплината също така запознава с базови знания за лингвистиката като наука, с основни лингвистични теории, както и с методите, които се прилагат, изяснява се също така терминологичният апарат. Студентите се запознават също така с възможностите на лингвистиката при изследване на комуникативните нарушения.

В Модул Б – практически упражнения, студентите правят морфологичен и синтактичен анализ на изречения.

Учебната дисциплина цели:

Да формира у студентите умение да разпознават и анализират частите на речта, граматическите им категории.

Да са наясно със словоредните възможности на българското изречение, да разпознават видовете изречение по състав.

Да определят частите на речта и частите на изречението.

Да са наясно с възможностите на лингвистичния анализ при работа с лица с комуникативни нарушения.

Очаквани резултати:

Студентите да изградят у себе си разбиране за граматическите особености на съвременния български книжовен език. Да не срещат затруднения при идентифицирането и разкриването на спецификата на частите на речта и частите на изречението. Да са наясно със същността и разпределението на граматическите категории по частите на речта, както и с особеностите на частите на изречението и техните функции.

Предметни връзки с останалите учебни дисциплини:

Дисциплината е в пряка връзка с други дисциплини, изучавани в специалността, като Фонетика, Социolingвистика и психolingвистика, както и с някои други дисциплини, които имат пряко отношение към езика и речта.

ОСНОВИ НА МЕДИЦИНСКАТА ГЕНЕТИКА

ECTS кредити 3

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра “Анатомия и физиология”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът по основи на генетиката има за цел да запознае студентите с основните особености на наследствеността при човека, материалните носители на генетичната информация и предаването им в поколенията. Разглеждат се мутациите с техните разновидности, като причина за разнообразни наследствени заболявания, както и основните принципи за диагностиката им. Представят се основните закономерности на предаването на моногените и полигенни болести, както и вариациите във фенотипната изява на гените.

В лекции и семинари се разглеждат основни групи заболявания, свързани с дисморфизъм и умствено изоставане, като хромозомни болести, молекулни болести - ензимопатии и др.

Представя се ролята на наследствените фактори при редица заболявания от различни клинични специалности, които се изявяват основно в детска възраст и с които студентите ще се запознаят в други дисциплини в курса на обучение - неврологични,

психични, отклонения в поведенческите реакции, наследствени форми на глухота и слепота, както и съвременните познания за наследствеността при речевите разстройства.

В заключителната част на учебната програма се излагат основните принципи и подходи на генетичната профилактика целяща намаляване на раждането на увредени деца или ранното им терапевтично повлияване- генетично консултиране, предродова диагностика, генетични скринингови програми.

Цели и задачи: Студентите да бъдат добре информирани относно определения, морфология, методи за изследване, диагностика и диференциална диагностика на наследствените болести и нарушения. Студентите трябва да усвоят основните характеристики на слуха и говора при всяко едно от наследствените заболявания.

Очаквани резултати: Характеристиката на слуха и говора за всяко едно от наследствените заболявания, както и прогнозата за тяхното рехабилитиране е заложена като базисни знания. Студентите-логопеди ще бъдат подготвени за тяхната бъдеща логопедична работа с деца, които имат наследствени заболявания и нарушения, свързани със слуха и говора.

Предложеният курс има връзка с дисциплините „Анатомия и физиология на човека”, „Въведение в медицината”, „Педиатрия”, „Неврология”

ФОНИАТРИЯ

ECTS кредити 5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Предложеният курс по “Фониатрия” включва лекции, семинари и упражнения и се изучава в рамките на един семестър. Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия.

Цел: да предостави на студентите широк кръг от познания в областта на фониатрията (анатомия и физиология на гласопроизвеждането, методите за изследване и регистрация на гласовата патология, методите за скринингова идентификация на функционално увредените лица., клиничната нозология, лечебните принципи и подходи, както и съвременните рехабилитационни техники при лица с гласови нарушения). Отделено е специално внимание на дисфонията.

В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на фониатрията като клинична медицинска наука; (2) определенията за глас, говор, реч и език; (3) морфологията, физиологията и патологията органите на гласопроизводството; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика при фонационните нарушения; (5) клиничната нозология и лечебните принципи във фониатрията.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на органите на гласопроизводството; (2) за своевременност на консултациите с фониатъра; (3) за клиничен мениджмънт на речевата патологията в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на гласовите нарушения; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната изследователна и практическа работа на студентите.

Предметна връзка с други учебни дисциплини: Фониатрията е основана на анатомичните, физиологичните, диагностичните и терапевтичните принципи на

оториноларингологията, а така също и на редица други дисциплини, с които е предметно обвързана: аудиология, неврология, психология, психиатрия, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология, ортодонтия, педиатрия.

ПРАКТИКА, БАЗИРАНА НА ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ЕФЕКТИВНОСТ В ЛОГОПЕДИЯТА

ECTS кредити 6

Седмичен хорариум: 3л+1су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Настоящият курс за студенти бакалаври по специалност Логопедия цели да комбинира академично учене с клинична практика и води до повишаване на професионалната квалификация. Той е първи по рода си, въведен като част от учебното съдържание в бакалавърска програма в страната. Изцяло е съгласуван с подобни курсове, които се четат в:

- университета в Гьотеборг, Швеция (Каролинска болница) - въведен на 25.11.2009 г. под наименованието Evidence Based Logopedics, 15 credit points;
- университета в Preston, Англия;
- университета в Oulu, Финландия.

Курсът е въведен като резултат от 3-годишна научно-изследователска работа по проект „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“, разработен в рамките на ФНИ в периода 2009-2012. Той се явява първият курс в учебната програма по специалност Логопедия, който реализира на практика концептите за "evidence-based teaching" and „research based teaching“.

Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани и с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network, в който активен участник бе ЮЗУ. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции:

Знанията и уменията на студента, придобити чрез обучение в този курс гарантират по-нататъшно успешно приложение в здравната система, образователния или частния сектор, и са свързани с клиничната практика. Студентът следва да придобие знания и умения за достъп до научни бази данни като Scopus, PubMed, Clarivate Analytics (бивша T. Teuters) и да анализира научни публикации, свързани с основните видове комуникативни нарушения и приложението на фундаменталните основи на практиката, базирана на доказателства за ефективност. Той трябва да знае как да оценява ефикасност и ефективност от логопедичната работа при различни видове комуникативни нарушения. Студентът трябва да формира и да умее да анализира и прилага знания за оценка на ефективността на дадена терапевтична и/ или диагностична методика.

Студентът, изучил настоящия курс, може да работи самостоятелно, както и като част от екип, тъй като притежава необходимите знания за решаване на клинични проблеми (problem solving) и може сам да подбира подходящия диагностичен и терапевтичен логопедичен инструментариум, който е научно базиран.

Умения: студентът трябва да познава съвременни научно-базирани инструменти за диагностика и терапия при комуникативни нарушения, описвани в специализираната литература в научни бази данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed и др. Задължително следва да познава описани в научната литература научно-базирани тестове за измерване на резултатите от логопедичната работа, както и да анализира тяхната ефикасност и ефективност.

Студентът трябва да умее да:

- работи с научни бази данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed и други за да придобие впоследствие навици да измерва модално-специфични поведения, функционални способности и качество на живота конкретно при лица с комуникативни нарушения преди и след провеждане на логопедичната терапия (съгласно International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) модела на СЗО)
- да познава научно-базирани инструменти за оценка на удовлетворението на клиента с комуникативно нарушение от проведената терапия, описани в горепосочените бази данни
- да познава научно-базирани методи за оценяване на програми /методи за логопедична работа (program evaluation) при комуникативни нарушения, описани в горепосочените бази данни.

Настоящият курс стимулира усвояване на знания и умения за достъп до научни бази данни като Scopus, Clarivate Analytics, PubMed, които са фокусирани върху стандартите за професионална практика и научни изследвания, формулирани от IALP, ASHA, Royal College of Speech & Language Therapists, CPLOL. Български национални стандарти липсват.

Основните компетенции на студента-бакалавър вследствие обучение в настоящия курс са свързани с:

- дефиниране на концепта ПБДЕ в рамките на езиково-говорната патология
- самостоятелно и независимо критично анализиране на публикуваната съвременна информация за ефективност на диагностична/терапевтична програма, описана в горепосочените научни бази данни
- тестване и обяснение на получените резултати от логопедично въздействие чрез сравнение с данните от научната литература, използвала метаанализ, описани в горепосочените научни бази данни
- самостоятелно разбиране, анализиране и оценяване на различни методи за диагностика и терапия като основа за приложение в логопедичната практика, описани в горепосочените научни бази данни
- формулиране на значимостта на етичното поведение, свързано с решение за избор на терапевтична методика въз основа на получените данни от диагностиката, описана в горепосочените научни бази данни
- подбор на подходящи методи за диагностика на комуникативни нарушения при деца/ подрастващи/ възрастни, описани в горепосочените научни бази данни
- разбиране и анализиране на описан методологичен дизайн за провеждане на терапия на комуникативни нарушения при деца /подрастващи /възрастни, описани в горепосочените научни бази данни
- писане на клинични доклади и водене на съответна документация, описана в горепосочените научни бази данни
- постигане на ефикасност в процеса на логопедична работа чрез фокусиране на вниманието върху стабилизирането и продължителността на текущите промени в процеса на терапия, планиране в дългосрочен план, оптимизиране на факторите на средата, които влияят върху комуникативното нарушение, описана в горепосочените научни бази данни.

ПСИХОЛИНГВИСТИКА СЪС СОЦИОЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: втори

Методическо ръководство:

Катедра “Катедра по славистика”, Филологически факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът по психолингвистика представя трансформационното направление в психолингвистиката (Дж. Милър, Н. Чомски) и новите теории, свързани с развитието на когнитивната психология, мрежовото моделиране и социо-психолингвистиката. Представени са психологическите процеси на възприемане на единиците от различните езикови равнища – фонетично, семантично, синтактично. Очертани са психолингвистичните принципи в диагностиката на афазииите – афазииите и тестването на езиковите модели. Използвани са както експериментални данни, така и данни от езиковата патология. Критически са анализирани моделите на перцепция и производство на езиковите единици и взаимодействията между различните равнища.

В лекциите по социолингвистика са разгледани връзките на езика със съзнанието, мисленето и културата. Очертани са различните социални варианти на българския език – териториални, класови, възрастови, полови, професионални. Специално внимание е отделено върху европейската образователна политика към териториалните и социални говори, усвояването на международни езици и билингвизма. Разглежда се основното диалектно членение на българския език и структурните и функционални особености на диалектите и градските акценти /интерлекти/.

ЦЕЛИ НА ДИСЦИПЛИНАТА

- Основна цел на курса е да даде някои от основните категории на психологическия подход към езика и да развие чувствителността към езиковото битие на индивида.
- Критически да анализира и сравни моделите на възприемане и производство на езиковите единици - автономно трансформационните, когнитивните, социално-функционалните и невронно-мрежови модели.
- Да изгради представа за усвояването на езика от децата.
- Основна цел на лекциите и упражненията по социолингвистика е да даде някои от основните категории на функционалния подход към езика и да представи основните социални варианти на езика – книжовен език, диалекти, арготизъм, младежки сленг, професионални сленгове.
- Анализът на европейската езикова политика обръща внимание на връзката между езиково планиране и социална промяна и очертава възможностите за преодоляване на социалното неравенство и маргиналност чрез адекватна езикова политика.

НЕВРОПСИХОЛОГИЯ И НЕВРОЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “ Психология ”, Философски факултет

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът по Невропсихология и Невролингвистика включва следните съдържателни модули: 1) висши корови функции – дефиниране, характеристика, локализация, изграждане и функциониране; 2) нарушения на гнозиса (агнозии) – дефиниране, подразделяне, основни клинични прояви на видовете агнозии; методи за изследване на гнозисните функции и диагностициране на видовете агнозии; 3) нарушения на праксиса (апраксии) – дефиниране, подразделяне, основни клинични прояви на видовете апраксии; методи за изследване на праксисните функции и диагностициране на видовете апраксии; 4) нарушения на езиковите функции (афазии) – дефиниране, подразделяне, клинична характеристика на афазичните синдроми; характерни прояви, диференциращи чистите афазии, чистите вербални агнозии и апраксии и комбинираните нарушения; методи за изследване на езиковите и речеви функции при локални церебрални лезии; 5) Дефицити в онтогенетичното развитие на гнозисните, праксисните и езикови функции; методи за тяхното изследване; 6) функционална специализация на мозъка – генезис на функционалната асиметрия на мозъка; механизми на церебралната латерализация; фактори, влияещи формирането и проявлението ѝ; роля на нарушената латерализация

на езиковите и речеви функции в генезиса на някои форми на развитийна речева патология; методи за изследване на функционална асиметрия на мозъка.

Цел и задачи:

Основната цел на тази учебна дисциплина е студентите да придобият необходимите базисни знания за основните невропсихологични синдроми на гнозисните, праксисните и езиковите функции. Тази цел се декомпозира на следните задачи:

- да се изяснят основни понятия и теории за мозъчните механизми на висшите корови функции, за тяхната същност, класификация, локализация, изграждане и функциониране;

- да се изяснят основни понятия и съвременни схващания за същността на нарушенията на висшите корови функции – агнозии, апраксии, афазии, тяхното дефиниране, подразделяне и основни клинични прояви;

- да се достигне ясно разбиране за функционалната неравнозначност и взаимодействие на церебралните хемисфери при осъществяването на различните форми на психична дейност, за ролята ѝ в генезиса на някои форми на развитийна речева патология, както и за съвременните методи за изследване на хемисферната асиметрия;

- да се формират практически умения, свързани с усвояването на методични прийоми, които позволяват диагностицирането и диференцирането на различни по типология, равнища на увреда и патофизиологични механизми придобити и развитийни нарушения на висшите корови функции.

АУДИОЛОГИЯ

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 3л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Аудиологията е наука за слуха. Предложеният курс по "Аудиология" от лекции, семинари и упражнения се изучава в рамките на един семестър.

Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия. Студентите практикуват в клиничната база на катедра Логопедия, като имат възможност да участвуват в клиничното обслужване на преминаващия през кабинетите (УНГ к-т, функционален к-т, к-т по слухопротезиране) пациентопоток (всички възрасти), както и да провеждат тематични практически занятия в специализирани лечебни заведения, с които университета има сключен договор.

Цел: В рамките на учебната програма студентите да придобият необходимите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно: (1) историята и мисията на аудиологията като раздел на оториноларингологията, имащ за предмет на изучаване слуховата функция; (2) определенията за слуховата функция в норма и патология; (3) анатомията и физиологията на слуховата система; (4) методите на клиничното изследване и клиничната диагностика; (5) клиничната нозология, лечебните принципи, терапевтичните подходи и методите на рехабилитация на хората с трайни слухови увреждания.

Умения и навици: (1) за идентификация на функционалните увреждания на слуховата система; (2) за своевременност на консултациите с аудиолога; (3) за клиничен мениджмънт на слуховите увреждания и работата в екип; (4) за участие в различни задачи на функционалната експертиза на слуховите нарушения; (5) за разработване на интервенционни стратегии за функционална профилактика и рехабилитация.

Очаквани резултати: Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи предполагат създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната практическа и изследователска работа на студентите.

Предложеният курс е в предметна връзка с дисциплините: оториноларингология, фониятрия, неврология, психология, медицинска генетика, лицево-челюстна хирургия, патология

ОСНОВИ НА ТЕРАПИЯТА И РЕХАБИЛИТАЦИЯТА

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Описание на дисциплината: Задачата на обучението по “Основи на терапията и рехабилитацията” е да бъдат представени и усвоени от студентите базисни познания в тази област.

Курсът е предназначен за студенти от специалност „Логопедия“, при Факултет обществено здраве, здравни грижи и спорт на ЮЗУ.

Познанията в областта на “Основи на терапията и рехабилитацията” са необходими за студентите поради съществените особености на бъдещата им работа с пациенти/клиенти/, деца и възрастни хора със социални проблеми, с нарушени анатомични и физиологични функции, както и с придружаващи други соматични нарушения.

Цел на дисциплината: Учебната дисциплина има за цел да осигури фундаментална подготовка в една основна насока – “Основи на терапията и рехабилитацията”. Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната работа на студентите.

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин и се базира върху теоретичната парадигма за общовалидното значение на профилактично-оздравителната рехабилитация за подобряване качеството на живот на социалните обекти, както и на децата, и лицата с увреждания.

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно рехабилитацията.

Умения и навици: да могат да илюстрират най-характерните анатомо-физиологични изменения при деца и възрастни с увреждания, и да се набележат мерки за профилактиката и профедевтиката с цел по-пълнен и качествен начин на живот.

Очаквани резултати: да познават основните нормативни документи за работа в комплексната рехабилитация; да оценяват значението и ролята на екипната работа в медико-социалната рехабилитация.; да са информирани за съвременните тенденции в работата с деца и лица с увреждания и отражението им у нас.

ПСИХОПАТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “Медико-социални науки”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Целта на курса е да се представят основните теории за развитието и очертаване на техните приноси и критични аспекти. Представят се етапите на развитие, специфичните проблеми, които те пораждаат за самото дете и отношенията му с близкото и далечно обкръжение, като се поставя акцент на специфичните за различните възрастови периоди психопатологични прояви и особеностите на възрастовите кризи.

Предлага се характеристика на най-често срещаните разстройства на психичното здраве в детско-юношеска възраст. В рамките на обучението се представят основните методи на изследване в детско-юношеска възраст, с оглед изграждане на умения за прилагането им в контекста на работа на логопеда. Едновременно с това се посочва ролята и отговорностите на логопеда в мултидисциплинарния екип при работа с деца с проблеми в психичното развитие.

Обект на учебната дисциплина са основните групи психопатологични разстройства в детско-юношеска възраст, а предмет-тяхната интерпретация в светлината на съвременните психологични възгледи за личността и нейното развитие.

Студентите трябва да придобият знания за основните психични разстройства в детско-юношеска възраст и принципите на лечението им, както и умения за работа с деца и юноши с разстройства на психичното здраве и техните семейства.

Дисциплината се надгражда над придобитите знания по дисциплините Психология на развитието, Психодиагностика, Хигиена, Педиатрия,.

ФОНАЦИОННИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 8

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Програмата по учебната дисциплина "Фонационни нарушения" е предназначена за студенти в бакалавърска степен на специалност Логопедия.

Целта на този лекционен курс е да се формират знания относно различни аспекти на (1) определението, (2) етиологията, (3) патогенезата, (4) диагностиката и диференциалната диагностика, (5) възстановителното обучение на гласовите нарушения. Представени са водещи научни направления (руски, американски, френски) по отношение на трактовката на гласовата патология. Студентите трябва да усвоят теоретичните постулати, предложени им в лекционния и семинарен курс.

В практическия курс се предвижда наблюдаване на форми на гласови нарушения във фониатричния кабинет на Университетския център по речева, гласова и слухова патология, както и в специализираната компютъризирана лаборатория KayPentax в учебен корпус 1 на ЮЗУ.

Уменията, които трябва да демонстрират студентите изискват да могат да (1) диагностицират и (2) терапевтират гласови нарушения чрез приложение на различни диагностични и логопедични методи и техники, включително използване на инструментална диагностика.

Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, свързани с диагностиката и идентификацията на гласовите нужди на клиента:

- Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при фонационните нарушения (ФН)
- Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на ФН
- Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на следата върху клиентите с ФН
- Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката на гласа, внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни

- Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с ФН
- Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация при ФН
- Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с ФН.

Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите:

- Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при ФН
- Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при ФН
- Да дискутира дългосрочни данни от терапията на ФН и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия е подходяща за него
- Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и при ФН в които да включи важни лица от средата на клиента
- Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях, характерен за ФН
- Да имплементира подходящи терапевтични техники при ФН като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – Real time pitch, Real time EEG, Voice range profile, Facilitator, FAF
- Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника, характерна за ФН в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни
- Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при ФН
- Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при ФН
- Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при ФН.

Специфични компетенции, свързани с превенцията на КН:

- Да осъществява профилактика на фонационните нарушения – правилно гласово поведение в различна среда.

Специфични компетенции, свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:

- Да разбира професионалната роля на логопеда
- Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на гласовата патология.

Очаквани резултати: да могат да разбират, обясняват, анализират и прилагат:

(1) диагностиката на посочените видове гласови нарушения в учебната програма – става въпрос за логопедична диагностика по проф. Voone;

(2) диференциалната диагностика на видовете гласови нарушения, включени в програмата;

(3) ефективно логопедични и фонопедични техники за гласова ортофонична терапия; да умеят да работят с Facilitator и Real Time Pitch;

(4) постановка на гласа чрез приложение на софтуерния продукт Voice range profile.

Предложеният курс има връзка с дисциплините “Оториноларингология”, “Основи на фониатрията” и “Аудиология”.

НЕВРОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра "Медико-социални науки", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Неврологията изучава функционалните взаимоотношения между отделните нервно-мозъчни структури и разстройствата, които се получават при тяхното увреждане.

Целта на лекционния курс е: да запознае студентите бакалаври по логопедия със структурно-функционалната основа и процесуалните механизми на редици мозъчни дейности, които могат да бъдат нарушени при техните клиенти и пациенти. Тук се включват основни сетивни функции, като слуховата и зрителната, телесната моторика, речевите функции, когнитивната дейност, паметовите функции и др.

Овладеяването на основите на неврологията изисква активно, творческо участие на студентите в процеса на обучението. Разкриването на конкретните неврологични отклонения, чрез които се диагностицира вида и локализацията на болестния процес и точно кои системи и равнища са засегнати, се осъществява с помощта на специални неврологични прийоми и методи на изследване. Те се усвояват само при непосредствено наблюдение и последващо самостоятелно манипулиране. Ето защо, придобиването на някои основни практически познания, умения и сръчност за снемане на неврологичния статус може да стане само чрез практически упражнения при активна самостоятелна работа върху конкретни пациенти.

Очаквани резултати: Получените познания ще позволят на студентите-логопеди да вникнат по-дълбоко в спецификата на своята логопедична и рехабилитационна дейност и да планират адекватно и целенасочено своите методични подходи.

Учебната дисциплина „Неврология” е тематично свързана с учебните дисциплини „Анатомия и физиология на човека”, изучавана в първи семестър, както и дисциплините „Невропсихология”, Неврофизиология и Неврофизиология на комуникациите.

АРТИКУЛАЦИОННИ И ОРОФАЦИАЛНИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 9

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум:3+2су+2пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът е предназначен да запознае студентите с най-често срещаните комуникативни нарушения в детска възраст - специфични нарушения на артикулацията (дислалия), които се изразяват в неправилна продукция на говорни звукове. Като част от говорните нарушения - специфичните артикулационни се проявяват основно като артикулационна дисфункция, която не взаимодейства с други развитийни такива - езикови, интелектуални, сензорни, неврологични, соматични. Диагностичната оценка, диференциалната диагноза и терапията са разгледани в контекста на европейските стандарти при обучението на студентите по Логопедия. Обучението е разделено на два модула – специфични артикулационни нарушения и нарушения при орофациални увреди - вродени цепки на устната и небцето (ВЦУН).

Очаквани резултати: В съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания и умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning

standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network).
Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за:

- Оценка и идентифициране на необходимостта от комуникативна терапия и терапия на уменията за хранене, пиене и преглъщане:
  - Установява връзка с клиента и улеснява участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
  - Определя влиянието на различните ситуации, средата или контекст върху проблемите на клиента;
  - Анализира и интерпретира точно резултатите от оценката и ги интегрира с историята на заболяването и другите източници на информация;
  - Предоставя обратна връзка относно тълкуването на резултатите от оценката на клиента и други, заинтересовани от тях по подходящ начин;
  - Може да изготви устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;
  - Открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни (пропуските);
  - Открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други;
  - При необходимост навременно и по подходящ начин насочва клиента към други специалисти.
- Планиране и прилагане на терапията:
  - При определяне на целите има предвид резултатите от оценката и друга свързана информация.
  - Разбира основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи.
  - Обсъжда дългосрочните цели и заедно с клиента решава дали терапията е подходяща. Включва ключови хора в тези дискусии.
  - Избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента.
  - Разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях.
  - Прилага подходящи терапевтични техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване.
  - Взема мотивирани решения, за да започне, продължи, промени или прекрати използването на дадена техника или процедура и записва решенията и мотивите си по подходящ начин.
  - Документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план.
  - Попълва разбираемо и навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания, и използва само приета терминология.
  - Събира количествена и качествена информация, за да оцени ефективността на терапията.
  - Подготвя по подходящ начин клиента за преустановяване на терапията, съгласувайки го с него и значимите други, и следвайки процедурите за това.
  - Разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция.
- Превенция:
  - Предотвратяване на обостряне и зъдълбочаване на нарушенията на комуникацията и гълтането, включително и чрез ранна намеса.

ЕЗИКОВИ НАРУШЕНИЯ ПРИ ДЕЦА

ECTS кредити: 9

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 3л+2су+2пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът е предназначен да запознае студентите с теоретичните проблеми и логопедичната терапия на езиковите нарушения в детска възраст – дефиниране, диагностика, планиране и провеждане на логопедична терапия, организация на средата за формиране на комуникативни умения. Обучението е насочено към разграничаване на езиковите нарушения на развитието, необусловени от умствена недостатъчност, глухота, аутизъм, дизартрия и др. и уточняване на терминологията, използвана в западните и източните школи. Курсът е предназначен да даде на студентите трайни знания в тази област на логопедията.

Очаквани резултати:

Знания: В края на обучението студентите трябва да имат знания за езиковото нарушение „дисфазия на развитието“, идентификацията му и основните техники за ефективно корекционно въздействие;

Умения: да придобият умения да оценяват и разграничават от сходни състояния езиковото нарушение дисфазия на развитието, да планират предстоящите въздействия и извършват терапевтична работа.

Да има изградени професионални качества и умения, съгласно новите стандарти за логопедична подготовка в рамките на европейското висше образование (по проект на CPLOL/ проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network), 2013), както следва:

- Открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни;
- Открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите за него хора;
- При необходимост навременно и по подходящ начин насочва клиента към други специалисти;
- Избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента; - Разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях; - Прилага подходящи терапевтични техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване;
- Документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план;
- Разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция.

СЛУХОВИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 8

Седмичен хорариум: 3л+2су+2пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по дисциплината „Слухови нарушения“ е предназначен за студенти редовно обучени в бакалавърска степен по специалност Логопедия.

Курсът по Слухови нарушения е предназначен да запознае студентите от специалност Логопедия с: етиологията, патогенезата на нарушенията на слуха и тяхното влияние върху речта и езика; подпомагаща апаратура при лица със слухови нарушения и слухопротезиране; изучаване на методики за развитие на слуховите умения, речта и езика; какво представляват кохлеарните имплантатни системи и възможностите за развитие на устна реч, чрез приложение на различни програми за логопедична терапия; приложение на слухово-речева рехабилитация при възрастни лица с увреден слух.

Цели: Целите на обучение по дисциплината „Слухови нарушения“ са в съответствие с професионалните стандарти за подготовка на специалисти в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013) и квалификационната характеристика на специалността. В края на обучението си по дисциплината студентите трябва да са усвоили:

- знания за устройство на ухо и физиология на слуховия анализатор
- теоретични знания за диагностика и диференциална диагностика при лица със слухови нарушения
- умения за откриване влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други
- знания и умения, с които при необходимост навременно и по подходящ начин да насочват клиента към други специалисти
- знания и умения за превенция на комуникативни нарушения при увреден слух.
- знания и умения за прилагане на подходящи техники и програми и специализирана апаратура за терапия на комуникативни нарушения, вследствие на нарушения на слуха.
- знания и умения за екипна работа с различни специалисти, участващи в лечението и терапията на лица със слухови нарушения
- знания и умения за съставяне на терапевтичен план и документиране на резултатите от него и на промените, ако се наложат такива
- знания и умения за приложение на етически принципи в боравенето с информация и да защитава почтеността, надеждността и достоверността на решаването на проблеми и откриването на решения, свързани с работата с лица със слухови нарушения.

Очаквани резултати: В края на обучението си по дисциплината Слухови нарушения студентите от специалност Логопедия трябва да са изградили професионални умения и качества, съответстващи на стандартите за професионално обучение на логопеди разработени и приети по проект NetQues. Студентите трябва да умеят да:

- установяват връзка с клиента и да улесняват участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
- анализират и интерпретират точно резултатите от оценката и да ги интегрират с историята на заболяването и другите източници на информация;
- изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;
- избират и планират подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента;
- прилагат подходящи терапевтични техники и програми, като използват необходимите материали и инструментално оборудване.
- Попълват навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания;
- разбират понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция на лица със слухови нарушения;

Предложеният курс по Сухови нарушения има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план на специалност Логопедия: Анатомия и физиология на човека, Оториноларингология и Аудиология, Артикуляционни и орофациални нарушения, Езикови нарушения при деца.

НАРУШЕНИЯ НА ПИСМЕНАТА КОМУНИКАЦИЯ

ECTS кредити: 8

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът на обучение по проблематиката на логопедичната работа при нарушения на писмената комуникация (дислексия, дисграфия, дискалкулия) е предназначен за студентите от специалност „Логопедия“ и има за цел да ги запознае с етиологията, симптоматиката, патогенезата и логопедичната работа при случаите на пълна или частична невъзможност да се ползва графична система в процеса на комуникация.

Знания, умения и навици, които студентите трябва да усвоят:

- Трябва да познават историята на възникване и видовете основни графични системи, психологичните и педагогическите основи на процеса на ограмотяване;
- Да придобият знания и умения за диагностициране на нарушенията на писмената комуникация (НПК);
- Да се научат да структурират правилно логопедично въздействие при случаите на НПК;
- Да придобият умения и навици за работа в екип от специалисти /невролог, психолог, офталмолог, оториноларинголог, специален педагог, социален работник/ при диагностиката и терапията на НПК;
- Да се усвоят умения за провеждане на консултативна дейност при лица с НПК.

Очаквани резултати: В края на учебния курс се очаква студентите да придобият следните общи и специфични компетенции съгласно новите стандарти за логопедична подготовка в рамките на европейското висше образование, свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). както следва: (1) общи компетенции – да владеят принципите и методите за логопедична диагностика на НПК, да владеят основните принципи, подходи, методи и техники за логопедично въздействие при НПК и за оценка на тяхната ефективност; (2) специфични компетенции - да могат да идентифицират по логопедични маркери основните първични и вторични форми на нарушенията на графичната комуникация /НПК/; да могат да разграничават специфичните трудности в обучението, свързани с първоначалното ограмотяване; да анализират и интерпретират резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на нарушението/заболяването и другите източници на информация; да изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; да разбират основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; да осъзнават ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и да планират терапията в съответствие с техните компетенции; да прилагат подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; да събират количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; да разбират понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Предложеният курс има връзка със следните дисциплини от учебния план на специалност „Логопедия“: „Анатомия и физиология на човека“, „Неврология“, „Невропсихология“, „Съвременен български език“, „Психолингвистика“ и „Психодиагностика“ и др.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ НЕВРОЛОГИЧНИ УВРЕДИ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ – I ЧАСТ (ДИЗАРТРИИ)

ECTS кредити: 9

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+2су+2пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът по „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ включва следните съдържателни модули: 1) Структурна и функционална организация на експресивната реч; 2) Основни неврологични синдроми, обуславящи проявата на експресивни речеве нарушения; 3) Речеве апраксии – определение, класификация, етиопатогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, и методи за логопедична интервенция; 4) Дизартрии - определение, класификации, етиопатогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика, методи и принципи за логопедично въздействие, оценка на ефективността от терапията и прогноза.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 90 академични часа годишно (45 часа лекции, 30 часа семинарни упражнения и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (V семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I част (дизартрии)“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечавщи говорния акт;
- основни понятия, свързани с речевите апраксии и дизартриите;
- знания за етиологията, патогенезата и симптоматиката на речевите апраксии и дизартриите;
- знания и умения за диагностика и диференциална диагностика на речевите апраксии и дизартриите;
- знания и умения за прилагане на разнообразни терапевтични подходи и методи за логопедично въздействие при речеве апраксии и отделните форми на дизартрия;
- знания и умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при речева апраксия и отделните форми на дизартрия.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания и умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психосоциалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния

екип и планиране на терапията в съответствие с тяхните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Основи на терапията и рехабилитацията, Невропсихология и невролингвистика, Педиатрия, Фонационни нарушения, Комуникативни нарушения при артикулационни и орофациални нарушения, Нарушения на плавността на речта, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при възрастни/афазии и дисциплини от психологичния модул.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ НЕВРОЛОГИЧНИ УВРЕДИ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ – II ЧАСТ

ECTS кредити: 9

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът по „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ включва следните съдържателни модули: 1) Езикови функции и езикови компетенции и тяхното взаимодействие и взаимосвързаност с анатомичната структура на мозъчната кора, с гнозисните и с праксисните функции; 2) Причини за поява на афазии и тяхната основна проява; 3) Диагностика на афазии; 4) Методи и принципи за логопедично въздействие при афазии; оценка на ефективността от терапията и прогноза; 5) Екипност в диагностичния и терапевтичния процес.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 90 академични часа годишно (45 часа лекции, 30 часа семинарни упражнения и 15 часа практически упражнения). Изучава се в рамките на един семестър (VI семестър).

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – II част“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечавачи говорния акт;
- знания за връзката на мозъчните структури с езиковите функции;
- основни понятия, свързани с афазии;
- знания за етиологията, патогенезата и симптоматиката на афазии;
- знания и умения за диагностика и диференциална диагностика на афазии;
- знания и умения за консултиране и съветване на клиенти с афазия и техните близки;
- знания и умения за съставяне на прогноза и план за логопедично въздействие, както и за документиране на клиничните случаи;
- знания и умения за прилагане на разнообразни терапевтични подходи и методи за логопедично въздействие при отделните клинични форми на афазия;
- знания и умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при отделните форми на афазия.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като основни очаквани резултати студентите следва да придобият знания и умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психосоциалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни от учебния план на специалност Логопедия дисциплини: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Неврология, Основи на терапията и рехабилитацията, Невропсихология и невролингвистика, Нарушения на плавността на речта, Езикови нарушения при деца, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при възрастни – първа част и дисциплини от психологичния модул.

НАРУШЕНИЯ НА ПЛАВНОСТТА НА РЕЧТА

ECTS кредити: 8

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Предложеният курс по “Нарушения на плавността на речта” има за цел да формира у студентите от специалност “Логопедия” широк кръг от теоретични познания и практически умения в областта на нарушенията на плавността на речта. Предложени са теоретичните конструкти на нарушенията на плавността на речта - заекване, запъване, смесени форми.

Знания: свързани са с формиране на разбиране, познаване, анализиране и интерпретиране на определения, етиология, патогенеза, симптоматика, диагностика и диференциална диагностика и логопедично въздействие при плавностните нарушения - основни методи, програми, подходи, принципи и техники.

Умения: студентите трябва да могат да диагностицират нарушенията на плавността на речта и да владеят логопедични стратегии, методи и техники за отстраняване на този вид речева патология. В същото време трябва да познават тестове за диференциална диагностика на сходни нарушения: заекване и хиперкинетични дисфонии; нарушения на плавността на речта при различни синдроми и др. Да умеят да прилагат компютъризирани методики за логопедична работа – KayPentax Computerized Speech Lab – да работят с DAF и Facilitator.

Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, отделените актуални проблеми, посочените контролни въпроси, задачи и литература целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и бъдещата практическа и изследователска работа на студентите.

Очаквани резултати: да могат да водят документация свързана с нарушенията на правността на речта: анамнезни карти, терапевтични протоколи. Очаква се студентите да правят обща диагностика, диференциална диагностика и логопедична терапия по определени подходи при:

- Заекване
- Запъване
- Смесени форми

Да осъществяват логопедична интервенция както самостоятелно, така и в екип.

Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, свързани с диагностиката и идентификацията на комуникативните нужди на клиента:

- Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при нарушения на плавността на речта (НПР)
- Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на НПР
- Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на следата върху клиентите с НПР
- Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни за НПР
- Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с НПР
- Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация за НПР
- Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента с НПР.

Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите:

- Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи при НПР
- Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи при НПР
- Да дискутира дългосрочни данни от терапията и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия при НПР е подходяща за него
- Да подбира и планира подходяща и ефективна терапевтична интервенция/и в които да включи важни лица от средата на клиента с НПР
- Да разбира и познава ролята на други членове на интер-трансдисциплинарния екип и да създава терапевтичен план, съгласуван с тях
- Да имплементира подходящи терапевтични техники, характерни за НПР като използва необходимите нагледни материали и инструментално оборудване – DAF, Facilitator, Easy speech system
- Да може да взема решения за започване, продължаване или прекъсване на приложението на дадена терапевтична техника при НПР в зависимост от получените резултати като записва коректно получените данни
- Да документира коректно практиката си, както и промените в терапията при НПР
- Да събира информация, включително качествени и количествени данни за да оценява ефективността на логопедичната интервенция при НПР
- Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция при НПР.

- Специфични компетенции, свързани с превенцията на нарушената плавност:
- Да осъществява профилактика на НПР.

Специфични компетенции, свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:

- Да разбира професионалната роля на логопеда
- Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на терапията при НПР.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ ПРИ ЕМОЦИОНАЛНО ПОВЕДЕНЧЕСКИ НАРУШЕНИЯ И ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

ECTS кредити: 8

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра "Педагогика", Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 3л+2су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът цели да запознае студентите с ЕПН в различните възрастови групи като разкрие закономерностите и динамиката на развитието им. Разгледани са проблемите на определението, етиологията, симптоматиката и диагностиката на ЕПН. Акцентът пада върху особеностите на речевото и езиково развитие при лицата с ЕПН, както и върху комуникативните нарушения, които ги съпътстват. Отделено е специално място на основните стратегии за комплексно, и в частност логопедично въздействие.

В края на обучението студентите трябва да имат знания за спецификата на комуникативните нарушения при емоционални и поведенчески нарушения и психични заболявания. Трябва да познават и да прилагат в практиката основни подходи за формиране на комуникативни и социални умения. Студентите трябва да умеят да оценяват потребностите на детето и семейството, както и да планират и координират предстоящите въздействия.

Трябва да умеят да оценяват потребностите на детето и семейството, както и да планират и координират предстоящите въздействия. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психосоциалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Очаквани резултати: да правят логопедична диагностика и диференциална диагностика на комуникативните нарушения, съпътстващи ЕПН и психичните заболявания; да прилагат водещи подходи и логопедични техники за терапия,

осигуряващи развитие на комуникативните умения при лица с емоционални и поведенчески нарушения и психични заболявания.

Връзки с други учебни курсове: “Психопатология”, “Психология на аномалното поведение”, “Основи на логопедията и МИАРЕП”, “Психиатрия”.

ИСТОРИЯ НА ЛОГОПЕДИЯТА И СРАВНИТЕЛНА ЛОГОПЕДИЯ

ECTS кредити: 7

Седмичен хорариум: 3л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

С настоящата учебна програма се цели да се формират знания у студентите от специалност Логопедия за:

- основните тенденции в историческото развитие на логопедията в България, страните от Европа и Америка;
- за историческите явления и тенденции, които са свързани и обуславят прогресивното развитие на логопедията;
- за организацията, системата и методите за логопедично въздействие върху речевите и езикови нарушения през различни исторически периоди;
- за основните положения и принципи на развитие на сравнителната логопедия в България, страните от ЕС, САЩ, Канада, Австралия;
- сравнителен анализ за актуалните проблеми на съвременната езикова и говорна патология, третираща проблемите на логопедичния мениджмънт при комуникативните нарушения.

Умения:

- да могат да правят сравнителен анализ на проблеми на съвременната езикова и говорна патология, третираща проблемите на терминологията, диагностиката, симптоматиката и логопедичното въздействие и различните учения в миналото;
- да анализират и дискутират компетентно по проблеми и концепти на сравнителната терминология от модела Изток-Запад.

Очаквани резултати:

- да познават основните логопедични концепти в сравнителен и исторически план
- да разбират, анализират и дискутират основните концепти за комуникативните нарушения по отношение на всички изучени модули от цикъла на обучение в бакалавърска степен в исторически и сравнителен план
- да познава особеностите на обучение на логопеди в различни страни от Европа, Америка, Австралия и др.

Разглежданият материал би стимулирал разширяването на образователния и научен кръгзор на студентите по отношение на най-новите концепти в Сравнителната логопедия и би спомогнал за изработване на творческо отношение към логопедическата проблематика.

Специфичните компетенции за бакалаврите-логопеди са свързани с приложение на резултатите от 3-годишния европейски проект Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe (NetQues): a multilateral academic and professional network. Съгласно приложение на резултатите от този проект студентите следва да имат следните специфични компетенции, свързани с диагностиката и идентификацията на комуникативните нужди на клиента:

- Да могат да дискутират диагностиката и интервенциите при комуникативните нарушения в източната и западна школа
- Да могат да съставят доклади, свързани с диагностиката и диференциалната диагностика на КН в различни исторически периоди и школи
- Да идентифицират влиянието на различни ситуации, фактори на средата върху клиентите с КН в различни исторически периоди и школи

- Да анализират и интерпретират резултатите от диагностиката внимателно и точно и да интегрират тази информация в личната анамнеза и други релевантни източници в получените данни в различни исторически периоди и школи
- Да осигуряват подходяща обратна връзка върху интерпретацията на диагностичните резултати на клиента с КН в различни исторически периоди и школи
- Да изготвят устни и писмени доклади върху резултати от диагностиката, включително анализи и интерпретации на диагностичната информация в различни исторически периоди и школи
- Да разпознават ефектите на нарушенията върху психосоциалното благосъстояние на личността, социалния и медицински статус върху клиента в различни исторически периоди и школи.

Специфични компетенции, свързани с планиране и приложение на интервенциите - в сравнителен план:

- Да интегрира резултатите от диагностиката с друга релевантна информация, свързана с терапевтичните цели и задачи - в сравнителен план
- Да разбира рационалното и принципите, които определят спецификата на терапевтичните методи - в сравнителен план
- Да дискутира дългосрочни данни от терапията и да реши, съвместно с клиента доколко логопедичната терапия е подходяща за него - в сравнителен план
- Да дискутира различни терапевтични интервенции в сравнителен план
- Да разбира концептите, свързани с ефикасност и ефективност на логопедичната интервенция - в сравнителен план
- Да дискутира критериите за класификация на комуникативните нарушения в сравнителен план.

Специфични компетенции, свързани с превенцията на КН:

- Да анализира профилактиката на комуникативните и дъвкателни нарушения в различни исторически периоди.

Специфични компетенции, свързани с професионалното развитие, продължаващо обучение и специфичната професионална етика:

- Да разбира професионалната роля на логопеда
- Да спазва етичния кодекс на специалиста логопед, приет от НСЛБ, както и държавните и институционални стандарти
- Да популяризира ролята на логопеда като насочва вниманието върху актуални проблеми на говорната патология и терапия.

МНОЖЕСТВЕНИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 7

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Вид на изпита: изпит

Анотация:

Курсът е насочен към особеностите в развитието на деца с множество увреждания; видове увреди и отражението им върху детското развитие. Акцентира се и върху работа със семейството за положителна мотивация и реалистични очаквания. Дискусионният въпрос за ранна интервенция или специално образование се разглежда в контекста на положително въздействие и ефективно взаимодействие със социалната среда. Обсъждат се специфични подходи за терапия при деца с множество увреди.

В края на обучението студентите трябва да имат знания за спецификата на комуникативните нарушения при деца с множество увреди и основните подходи за формиране на комуникативни и социални умения.

Трябва да умеят да оценяват потребностите на детето и семейството, както и да планират и координират предстоящите въздействия. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues

(Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психосоциалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Посочените общи и специфични компетенции се осъществяват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Очаквани резултати: Запознава студентите с водещи стратегии за терапия, осигуряващи развитие на комуникативните умения, а също и развитие на езиковата и говорната компетентност при деца множество увреждания.

Връзки с други учебни курсове: с всички учебни дисциплини, които изучават проблематиката на следните нарушения-сляпоглухи, терапия с лица със слухови и интелектуални увреди, лица със слухови и интелектуални увреди, лица с интелектуални и двигателни увреди.

НАРУШЕНИЯ НА ДЪВКАНЕТО И ГЪЛТАНЕТО /ДИСФАГИЯ/

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: изпит

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Анотация: Курсът по „Нарушения на дъвкането и гълтането/дисфагия“ включва следните съдържателни модули: 1) Структурна и функционална организация процесите дъвчене и гълтане; 2) Основни синдроми, заболявания и увреждания обуславящи проявата на дисфагия; 3) Логопедична диагностика на нарушенията на дъвченето и гълтането; 4) Подходи, методи и принципи за терапия при дисфагия.

Описание на курса: Лекционният курс по дисциплината „Нарушения на дъвкането и гълтането/дисфагия“ е предназначен за студенти редовно обучение и включва 30 академични часа годишно (15 часа лекции и 15 часа семинарни упражнения). Изучава се в рамките на един семестър.

Цели на учебната дисциплина: Основните цели на дисциплината „Логопедична работа при лица с дисфагия“ са в съответствие с общите цели и квалификационната характеристика на специалността, академичните стандарти на ЮЗУ, и очакванията на работодателите и са ориентирани към придобиването и затвърждаването от студентите на основни умения и знания като:

- знания за структурата и функциите на нервната система, обезпечавачи процесите дъвчене и гълтане;
- знания за етиологията и патогенезата на дисфагиите;
- умения за диагностика и диференциална диагностика на нарушенията на дъвкателните и гълтателните механизми;
- знания и умения за прилагане на основните терапевтични методи за логопедично въздействие при дисфагия;
- умения за работа в екип със специалисти, включени в комплексното въздействие при нарушенията на дъвкателните и гълтателните механизми.

Очаквани резултати: в съответствие с целите на курса като очаквани резултати студентите следва да придобият умения за професионално приложение на методите за диагностика и диференциална диагностика; за планиране на логопедичното въздействие с подходящи подходи и техники, и за оценка на ефективността от това въздействие. Специфичните умения, които студентите трябва да усвоят са свързани с приложение на резултатите от проект NetQues (Network for tuning standards and quality of education programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics across Europe: a multilateral academic and professional network) и препоръките на Комитета за връзка на логопедите в ЕС (CPLOL). Студентите трябва да придобият и следните специфични умения за: анализ и интерпретация на резултатите от оценката и тяхното интегриране с историята на заболяването и другите източници на информация; изготвяне на устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценяването; установяване на влиянието на нарушението върху психосоциалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други; разбиране на основанията и връзките, които лежат в основата на специфичните терапевтични методи; осъзнаване на ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планиране на терапията в съответствие с техните компетенции; прилагане на подходящи терапевтични техники, като се използват необходимите материали и инструментално оборудване; събиране на количествена и качествена информация за оценка на ефективността от терапията; разбиране на понятията „ефикасност“ и „ефективност“ във връзка с логопедичната интервенция. Общите и специфични компетенции се усвояват чрез последователното овладяване на материала по посочените в съдържанието на курса теми.

Лекционният курс има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план за ОКС Бакалавър на специалност Логопедия: Анатомия и физиология на човека, Въведение в общественото здраве, Основи на терапията и рехабилитацията, Неврология, Фонационни нарушения, Оториноларингология, Комуникативни нарушения при орофациални нарушения, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни.

II. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ЕЗИКОВО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: първи

Методическо ръководство:

Катедра “Предучилищна и начална училищна педагогика”, Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Анотация Описание на учебния курс. Учебният курс по “Езиково развитие на детето” е с особена значимост в професионално – образователната програма за подготовка на кадри в областта на логопедията. Това се обяснява със социалната значимост на речта, нейната роля в системата на висшите психични функции, във формирането и развитието на личността на детето и необходимостта бъдещите логопеди да узнават добре нормата, за да се ориентират по – добре в спецификата на отклоненията от нормалното езиково развитие.

Учебната дисциплина реализира интегративни функции и междупредметни връзки с други изучавани и предстоящи за изучаване дисциплини:

Задачите на преподаването на дисциплината са:

- студентите да се ориентират в различните школи и направления при изучаване на детското езиково и речево развитие: неговия характер, факторите, механизмите, стабилността.

- студентите да получат научни знания за процеса на детския езиков развой и речевото общуване у децата;
- усвояване на умения да виждат и разбират възрастовите и индивидуалните особености на развитие на речта в различните възрастови етапи по отношение на основните и аспекти: фонологичен, граматичен, лексикален.

Цели и очаквани резултати: Целта на дисциплината е студентите да придобият трайни знания за езиковата онтогенеза, а конкретните очаквания са формиране у тях на комплекс професионално- значими умения: да се ориентират в диагностичен аспект от овладяното и в прогностичен аспект да се стремят към нормата в конкретната си работа.

ПЕДИАТРИЯ

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Тази учебна дисциплина има за цел да разшири специализиращата подготовка на студентите за логопеди, в направление обществено здраве.

Програмата включва запознаване както с най-честите остри, така и с редица хронични заболявания, поради обстоятелството, че тези болни много често изискват продължително и целенасочено социално обгрижване. Предвидено е и по-широко запознаване с епидемичния процес, и инфекциозните заболявания, поради факта, че някои от тях се определят като "типично" детски.

В специални теми са разгледани паразитните заболявания и възможностите за оказване на първа помощ при спешни и неотложни състояния.

Основните намерения на обучението по педиатрия са да се надстроят и интегрират знанията по всички научни дисциплини (от анатомия и физиология до такива свързани с въведение в общественото здраве и др.) с педиатричните, с цел допълване на фундаменталната подготовка.

ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра "Психология", Философски факултет

Анотация:

Целта на изучаването на дисциплината "Психология на развитието" е да даде възможност на студентите да се запознаят с психофизиологичните особености в личностното и социално израстване на личността. Тя е включена като избираема дисциплина в учебния план специалност „Логопедия“, ОКС Бакалавър.

Описание на курса: Учебната дисциплина "Психопрофилактика и психокорекция" включва 30 академични часа лекции и 15 часа практически упражнения. Останалите часове обхващат извънаудиторната самоподготовка на студентите

Оценката по учебната дисциплина "Психология на развитието" се формира в края на едноместриалния курс на обучение, като се провежда писмен изпит.

Цели на учебната дисциплина "Психология на развитието" са:

- Студентите да получат обща представа на развитието на човешката психика във възрастов план;
- Студентите да се запознаят с основните идеи, свързани с развитието на психичните функции и факти;

- Студентите да се запознаят с достиженията на психичното развитие и възможността то да бъде установено по научен път;
- Студентите да се научат да използват психологични похвати при анализа на личностното развитие на децата и юношите.

ПСИХОДИАГНОСТИКА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство:

Катедра “Психология”, Философски факултет

Анотация:

Дисциплината „Психодиагностика“ е включена в учебния план на специалност „Логопедия“ в цикъл „Избираеми дисциплини“. Целта на обучението е да се запознаят студентите с психичните особености на лицата с нарушение в психичното развитие /ЛНПР/ и/или специални образователни потребности /ЛСОП/ от всички възрасти, които са възникнали в различни периоди от тяхното развитие. Необходимостта от тяхното идентифициране в различните периоди от логопедическата работа / издирване, терапия, проучване във времето и т.н. /, както и поставянето на психологична и логопедична диагнози, създава необходимост от обучение на бъдещите специалисти за психодиагностика в специалните институции, както на деца, така и на възрастни. Процесите на включващо и интегрирано обучение, а също и изпреварващо специално обучение /ранна рехабилитация/ ,изискват специалистът - логопед да познава основните психологични, физиологични и социални характеристики на субкатегориите лица с нарушение в психичното развитие, както и особеностите на тяхното поведение в условията на специализираните заведения, където се осъществява медицинска, педагогична, логопедична и психологична терапия и рехабилитация.

Обучението е планирано така, че студентите да имат възможност практически, на терен, да приложат наученото чрез изработване на специални диагностични методики и чрез курсова работа да покажат наученото.

Знания, умения и навици, които студентите трябва да усвоят:

1. Да идентифицират основните субкатегории лица с нарушено психично развитие /ЛНПР/ и лица със специални образователни потребности /ЛСОП /;
2. Да откриват и правилно да диференцират първичните и вторичните НПР;
3. Да разпознават основните психо – физиологични характеристики на ЛНПР, както и особеностите на тяхното поведение в семейна и друга социална среда;
4. Да познават и описват личностните особености на „Аз-а“ и фрустрационните състояния и реакции, както и моделите на социално – психическата адаптация на ЛНПР;
5. Да познават потенциалните възможности на ЛНПР и СОП за обучение, социална и трудова адаптация;
6. Да добият елементарна представа за психичните основи на комуникацията на ЛНПР, както и въздействието на когнитивните дефицити върху протичането на основните дейности в различна среда и при различна мотивация;
7. Да познават и овладеят основната терминология в специалната психология и психодиагностика;
8. Да добият теоретични и практически знания, умения и навици за провеждане на специална психодиагностика на контингента ЛНПР;
9. Да се запознаят с основните принципи и стратегии на терапевтичния, компенсаторния и диагностичния процес в условията на различните логопедични кабинети и/или други институции.

ЛАТИНСКИ ЕЗИК

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра “Етнология и балканистика”, Филологически факултет

Анотация:

Кратко описание на съдържанието. Студентите се запознават със специфичните особености и възможности на класическия латински език, в съчетание със старогръцки словообразователни термини, съставляващи съвременната научна и медицинска терминология. Курсът започва с представянето на латинската азбука и особеностите на произношението в латински език. Учебният материал е разпределен в три дяла – граматика, словообразуване, съвременна терминологична употреба. Детайлно се разглеждат гръцките и латински словообразователни елементи. Медицинската лексика е представена по теми. Изложени са основни моменти от граматиката на латинския език, необходими за овладяването на съвременната научна и медицинската терминология. Акцентира се върху съществителните и прилагателни имена като основни структурни единици в терминологията, както и образуване на минало страдателно и сегашно деятелно причастие. Те са представени по типове /склонения/ като всяко склонение е илюстрирано с определен терминологичен минимум от думи и словосъчетания. Падежните функции са разгледани общо, без да се набляга на множеството окончания и съотношения. Основните морфологични форми, които задължително се заучават от студентите, с цел правилно съчетаване на словосъчетанията при работа с научна литература, медицинска документация или поставяне на диагноза, са Nominativus и Genetivus на Singularis и Pluralis. В граматическия дял на курса се добавят и някои от употребяваните в терминологията предлози и съответно формите за Accusativus и Ablativus, на Singularis и Pluralis, с които се свързват те. Като се основаваме на факта, че научната лексика и медицинският език в европейските страни се основава на гръцкото наследство, курсът предвижда и представя пълен обем от материал, който да помогне на студентите да усвоят и затвърдят терминологичния си речник в която и да било област на медицината и естествените или обществени науки.

Главните цели на курса са:

1. Да даде цялостна представа за структурата, използването и възможностите на съвременната научна и медицинската терминология.

2. Да създаде стабилна терминологична база, която да улесни студентите при овладяването на предвидените в курса на обучение дисциплини и да ги подготви за самостоятелната им дейност като специалисти.

Главни задачи:

1. Да въведе и подпомогне студентите в овладяването и използването на анатомичната медицинска терминология.

2. Да разкрие комбинативните възможности на многоаспектната клинична терминология.

3. Да запознае студентите с особеностите на фармакологичната терминология.

ЛОГОПЕДИЧНА ТЕРМИНОЛОГИЯ (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК)

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра “ Логопедия ”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Курсът е насочен към запознаване на студентите от специалността с термини и формиране на базисен понятиен апарат в областта на логопедията и свързаните с нея интердисциплинарни науки – медицински, биологични и психологични.

Очаквани резултати: Да се усвоят основни термини на английски език в областта на логопедията и свързаните с нея науки, съобразно нивото на владеене на чужд език от студентите, включени в обучението.

Предметните връзки с останалите учебни дисциплини: Дисциплината се надгражда върху познания, придобити чрез обучението по дисциплини основно от логопедичния модул и в зависимост от нивото на владеене на англ. език.

АКУСТИЧНА ФОНЕТИКА

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра "Български език", Филологически факултет

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с основните теории, принципи на акустичната фонетика и приложенията ѝ в логопедията.

В основата на преподаването на теоретичния и практическия материал е стремежът студентите да възприемат речта като основна човешка дейност, а акустичния речев сигнал - като междинно звено във веригата продуциране - разбиране на езиковите съобщения в процеса на комуникация.

Разглеждат се основните постановки на Акустичната теория на речеобразуването за речевия тракт като акустична система. Специално внимание се обръща на акустичния анализ на речта и на функционалните връзки и отношения между артикулационните, акустичните и перцептивните свойства на речта.

Онагледяването на теоретичния материал, както и практическите занимания със студентите, включват работа със съвременни софтуерни програми за акустически речев анализ – Praat, SIL Acoustics, Visi-Pitch (Real-time spectrogram, MSP (F2transition measurement), Real-time Pitch).

По време на цялото обучение по дисциплината студентите усвояват материята (теоретически и практически) със съзнанието за нейната приложимост и огромно значение в логопедичната диагностика и терапия.

В обучението се използват и резултатите от теоретичните и експерименталните фонетични изследвания, проведени като част от проекта „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“ (Фонд „Научни изследвания“ на МОМН, 2009-2012 г., ръководител – проф. Д. Георгиева).

Крайната цел на курса е да се формират задълбочени теоретични и практически знания: 1/ за речевия тракт като акустична система с определени свойства; 2/ за артикулационно-акустичната връзка при речевата продукция; 3/ за слуховата система като елемент от сложната верига за възприемане и разпознаване на речта; 4/ за методите за обективно изследване на акустичните свойства на речта, както на сегментната, така и на супрасегментната система.; 4/ възможностите за приложение на придобитите знания в логопедичната практика.

Програмата на курса е разработена в 2 модула – 1 теоретичен и 1 практически.

Студентите трябва да усвоят следните умения: 1/ да правят спектрален анализ на отделните говорни звукове и свързана реч; 2/ да правят анализ на компонентите на сегментната система на речта; 3/ да анализират прозодичните характеристики; 4/ да свързват акустичните особености на говорните звукове с артикулационните отклонения.

Очаквани резултати: студентите да използват успешно придобитите теоретични знания, както и да умеят да ги прилагат на практика в бъдещата си логопедична работа.

Предложеният лекционен курс е в тясна връзка с дисциплините „Фонетика на българския език“, „Социolingвистика и психolingвистика“, както и с други дисциплини, тясно специализирани в областта на логопедията.

ПСИХОЛОГИЯ НА АНОМАЛНОТО РАЗВИТИЕ

ECTS кредити: 5

Форма за проверка на знанията: изпит

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Семестър: четвърти

Методическо ръководство:

Катедра “Психология”, Философски факултет

Анотация:

Дисциплината „Психология на аномалното развитие“ е включена в учебния план на специалност „Логопедия“ в цикъл „Избираеми дисциплини“. Целта на обучението е да се запознаят студентите с особености на лицата с нарушения в психичното развитие. /ЛНПР/ и/или специални образователни потребности /ЛСОП/ от всички възрасти, които са възникнали в различни периоди от тяхното развитие.

Процесите на включващо и интегрирано обучение, а също и изпреварващо специално обучение /ранна рехабилитация/, изискват специалистът - логопед да познава основните психологични, физиологични и социални характеристики на субкатеориите лица с нарушение в психичното развитие, както и особеностите на тяхното поведение в условията на специализираните заведения, където се осъществява медицинска, педагогична, логопедична и психологична терапия и рехабилитация.

Знания, умения и навици, които студентите трябва да усвоят:

1. Да идентифицират основните субкатеории лица с нарушение в психичното развитие (ЛНПР) и лица със специални образователни потребности /ЛСОП /;
2. Да откриват и правилно да диференцират първичните и вторичните НПР;
3. Да разпознават основните психо–физиологични характеристики на ЛНПР, както и особеностите на тяхното поведение в семейна и друга социална среда;
4. Да познават и описват личностните особености на „Аз-а“ и фрустрационните състояния и реакции, както и моделите на социално–психичната адаптация на ЛНПР;
5. Да познават потенциалните възможности на ЛНПР и СОП за обучение, социална и трудова адаптация;
6. Да добият елементарна представа за психичните основи на комуникацията на ЛНПР, както и въздействието на когнитивните дефицити върху протичането на основните дейности в различна среда и при различна мотивация;
7. Да познават и овладяват основната терминология в специалната психология и психодиагностика;
8. Да се запознаят с основните принципи и стратегии на терапевтичен, компенсаторен и диагностичен процес в условията на различните логопедични кабинети и/или други институции.

АЛТЕРНАТИВНИ КОМУНИКАТИВНИ СТРАТЕГИИ

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра “Логопедия”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Запознаване с най-разпространените алтернативни комуникативни стратегии, техния произход, същност и предназначение; изучаване на българския жестов език, калкиращата жестова реч, дактилната азбука; самостоятелно използване на различни знакови системи; съвременни комуникативни стратегии: тотална комуникация, билингвизъм; социално-психологически аспекти на билингвистичния-бикултурен подход; специфични комуникативни подходи при множествени нарушения: система МАКАТОН.

Студентите да имат знания за популярни стратегии за комуникация, подпомагащи или заместващи вербалното общуване; да формират умения за използване в практиката на следните алтернативни стратегии: жестова реч, дактилна азбука, система МАКАТОН .

Целите на обучение по дисциплината „Алтернативни комуникативни стратегии“ са в съответствие с професионалните стандарти за подготовка на специалисти в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013) и квалификационната

характеристика на специалността. По време на обучението си по дисциплината студентите получават теоретични и практически знания:

- относно съществуващите алтернативни комуникативни стратегии,
- диагностика и диференциална диагностика при лица с комуникативни нарушения, които имат нужда от алтернативна и допълваща комуникация;
- умения за откриване влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите други
- знания и умения, с които при необходимост навременно и по подходящ начин да насочват клиента към други специалисти
- за прилагане на подходящи техники и програми и специализирана апаратура за терапия на комуникативни нарушения, вследствие на нарушения на слуха.
- за екипна работа с различни специалисти, участващи в лечението и терапията на лица с комуникативни нарушения, използващи допълваща и асистираща комуникация;
- за съставяне на терапевтичен план и документиране на резултатите от него и на промените, ако се наложат такива
- приложение на етични принципи в боравенето с информация и да защитава почтеността, надеждността и достоверността на решаването на проблеми и откриването на решения, свързани с работата с лица с комуникативни нарушения, потребители на допълваща и асистираща комуникация.

Очаквани резултати: В края на обучението си по дисциплината „Алтернативни комуникативни стратегии“ студентите от специалност Логопедия трябва да са изградили професионални умения и качества, съответстващи на стандартите за професионално обучение на логопеди разработени и приети по проект NetQues. Студентите трябва да умеят да:

- установяват връзка с клиента и да улесняват участието в процеса на оценка и диференциална диагноза;
- анализират и интерпретират точно резултатите от оценката и да ги интегрират с историята на заболяването и другите източници на информация;
- изготвят устен и писмен доклад на резултатите от проведената оценка, включително анализ и интерпретация на информацията от оценката;
- избират и планират подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови лица от обкръжението на клиента;
- прилагат подходящи терапевтични техники и програми, като използват необходимите материали и инструментално оборудване.
- попълват навременно документацията си, в съответствие с професионалните и законови изисквания;
- разбират понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция на лица комуникативни нарушения, потребители на допълваща и асистираща комуникация;

ИНТЕГРИРАНО И СПЕЦИАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА С КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра “Педагогика”, Факултет по педагогика

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Обучението по учебната дисциплина “Интегрирано и специално образование на деца с комуникативни нарушения” предполага изучаването на редица важни проблеми на интегрираното/включващо и специално образование на деца с комуникативни нарушения. Специално място се отделя на теоретично съдържателния анализ на редица понятия. Разглеждат се основните форми на интегрирано и специално образование на посочените деца; различни модели на интегрираното образование, доказали своята ефективност в

държавите, натрупали вече опит; основните предпоставки за създаването на система за интегрирано обучение; ролята и значимостта на специалното образование в интеграционния процес.

Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания по проблемите, свързани с интеграцията и социалната адаптация на децата с комуникативни нарушения; да ги запознае с основни международни документи, третиращи тези въпроси; с нормативната основа на интегрираното обучение у нас; с предпоставките, условията, факторите, методиката на интегрираното образование в условията на специалните и масовите учебно-възпитателни заведения за деца с образователни потребности.

Основни задачи:

1. Усвояване на знания за същността на основните явления в областта на интегрираното образование и обясняващите ги понятия.

2. Осмисляне от студентите на проблематика от позициите на новото педагогическо мислене и актуалните образователни тенденции по отношение на децата със специални образователни потребности.

3. Проучване на проблематиката в съществуващата практика у нас и построяването на теоретико-практически модели за интегрирано образование.

Очаквани резултати: усвояване на умения за анализиране на проблемите, свързани с интеграцията на децата с комуникативни нарушения в общата образователна среда; познаване и ефективно практическо приложение на идеите на интегрираното образование.

ПСИХОТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра "Медико-социални науки", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да представи концепцията за психотерапията като въздействие чрез психологични средства, с цел: повлияване на психичното и телесно функциониране; мобилизиране на индивида за овладяване на контрола върху "Аза"; обучение за създаване и укрепване на адекватни образци на поведение; постигане на адекватен социален контрол в социалното общуване; разрешаване на междуличностови и интрапсихични конфликти чрез разкриване на глъбинната им същност в собственото "аз" и в неправилната интеракция между "аз" и "другия".

Целите на психотерапията са свързани с овладяване на болестни разстройства, подобряване на социалното функциониране, подобряване на себеконтрола и уменията за общуване, осъзнаване дълбоката същност на личностовата структура и причини за адекватно поведение. Познанията по психотерапия са необходими за бъдещите логопеди, поради съществени особености в бъдещата им работа-работа с пациенти(клиенти) с психологични проблеми, с трудности при справяне с житейски затруднения.

Предметни връзки с други дисциплини: психология, социални науки, педагогика, педиатрия, хигиена и здравно възпитание.

РАБОТА В ДИАГНОСТИЧЕН ЕКИП

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс по дисциплината „Работа в диагностичен екип“ е предназначен за студенти редовно обучение в бакалавърска степен по специалност Логопедия.

Курсът по „Работа в диагностичен екип“ е предназначен да запознае студентите от специалност Логопедия с: различните специалисти, които участват в екипната диагностика на лицата с комуникативни нарушения; работата със семействата на лицата с комуникативни нарушения по време на диагностиката на екип от специалисти; интерпретиране на получените данни от диагностиката, проведена от диагностичния екип; изучаване на участието на различни специалисти в диагностичните екипи при отделните типове комуникативни нарушения.

Обучението по дисциплината „Работа в диагностичен екип“ има за **цел** да представи работата на логопеда в екип с различни специалисти, които участват в диагностицирането, профилактиката, превенцията и терапията на лицата с комуникативни нарушения.

По време на упражненията по дисциплината всеки студент изгражда следните качества и умения, съгласно новите стандарти за логопедична подготовка в рамките на европейското висше образование (CPLOL/NQ, 2013):

- Разбира ролята на другите членове на интердисциплинарния екип и планира терапията в съответствие с тях;
- При необходимост навременно и по подходящ начин насочва клиента към други специалисти;
- Открива влиянието на нарушението върху психо-социалното благосъстояние, социалния и медицински статус на клиента и значимите за него хора;
- Открива пропуските в необходимата информация за по-доброто разбиране на нарушението на клиента и търси информация, за да ги запълни;
- Избира и планира подходящи и ефективни терапевтични интервенции, включващи ключови фигури от обкръжението на клиента;
- Прилага подходящи терапевтични техники, като използва необходимите материали и инструментално оборудване;
- Документира реакцията спрямо терапията и всякакви промени в терапевтичния план;
- Разбира понятията ефикасност и ефективност във връзка с логопедичната интервенция.

Предложеният курс по Работа в диагностичен екип има връзка със следните задължителни дисциплини от учебния план на специалност Логопедия: Фонационни нарушения, Аудиология, Артикулационни и орофациални нарушения, Езикови нарушения при деца, Плавностни нарушения на речта, Множествени нарушения, Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни – I и II част, Комуникативни нарушения при емоционално-поведенчески нарушения и психични заболявания, Нарушения на гълтането и дъвкането.

КОМУНИКАТИВЕН ТРЕНИНГ

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра „Анатомия и физиология“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Точното определяне на понятието комуникация е целта на целия курс и дава границите и предмета му. Разглеждат се предпоставките, които характеризират комуникацията като социално поведение на човека.

С настоящата учебна програма се цели студентите да придобият знания и умения за човешката комуникация (вербална и невербална) и да усвоят основни комуникативни умения, свързани с бъдещата им професия на логопеди. Обучението се основава на

характеристиките на социалната интеракция и поведение. Обучението по дисциплината си поставя за задача, студентите да усвоят процесите, чрез които участниците в комуникацията се приспособяват и решават проблемите, възникващи при социалната интеракция, или определянето на ролите, отговорностите и нормите, както и разрешаване на несъгласията и конфликтите.

От студентите се очаква да усвоят и прилагат набор от комуникативни умения, необходими в непосредствената им логопедична работа като краен резултат от обучението.

ПИСМЕНА И ГОВОРНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 2

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: пети

Методическо ръководство:

Катедра “ Български език ”, Филологически факултет

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Курсът се състои от три модула – Лекции, Практически упражнения и отделен модул, съставен от лекции и практически упражнения, който е посветен на експерименталните фонетични изследвания като част от диагностиката и терапията на комуникативните нарушения.

Курсът има за цел да представи основните теоретични постановки във фонетиката като наука за звуковия строеж на езика, а така също и реалното ѝ приложение в практиката на логопеда.

Той дава знания за зависимостите и закономерностите на фонологичната и фонетичната система на книжовния български език.

Говорните звукове са описани в артикулационен, акустичен и перцептивен аспект. Специално внимание е отделено на сложната им природа и на връзката и съответствието между различните видове характеристики – артикулационни, акустични, перцептивни.

Фонологичната система е представена като изградена от две подсистеми – сегментна и супрасегментна. Отделя се голямо внимание на връзката между функционалните и физическите свойства на речевите единици. В рамките на сегментната система подробно се разглеждат вокалната и консонантната система на СБКЕ, а към супрасегментната – ритмичната и интонационната система.

В курса са включени основните принципи на фонетичната и фонематичната транскрипция, както и Международната фонетична азбука на Световната фонетична асоциация.

Особено внимание се обръща на артикулационните и акустичните свойства на българските гласни и съгласни звукове. Обсъждат се и основни проблеми на перцепцията на вокалната и консонантната система и се посочва значението на акустичните характеристики, които имат отношение към промяната на артикулацията на звуковете.

Важен компонент от курса е представянето на експерименталните възможности на фонетиката с оглед приложението им в практиката на логопеда. За целта е предвиден отделен модул, който включва теоретичните и експерименталните изследвания, проведени в рамките на проекта „Практика, базирана на доказателства за ефективност при плавностни и гласови нарушения“ (Фонд „Научни изследвания“ на МОМН, 2009-2012 г., ръководител – проф. Д. Георгиева).

Онагледяването на теоретичния материал, както и практическите занимания със студентите, включват работа със съвременни софтуерни програми за акустически речев анализ – Praat, SIL Acoustics, Visi-Pitch (Real-time spectrogram, MSP (F2transition measurement), Real-time Pitch).

По време на курса на обучение студентите е необходимо да овладеят следните знания и умения, отнасящи се до:

- Овластяване на основни характеристики на говорния звук;
- Изясняване на механизмите за продуциране на говорния звук - артикулационни органи и техните специфики;

- Характеристики на гласните и съгласните звукове;
- Място и роля на ударението, интонационната система и ритмичната система в правилното овладяване на българския книжовен език;
- Методи за експериментални изследвания и приложението им в логопедичната практика.

Очаквани резултати от курса на обучение по фонетика са:

- Свободното боравене с езиковедските понятия, посочени в темите;
- Овладейн терминологичен инструментариум, който ще даде добра база за обучението по-нататък;
- Разграничаване на нормата в българския книжовен език от евентуални отклонения от нея.
- Възможности за звуков анализ и приложението му в логопедичната практика.

Предложеният курс има връзка с дисциплините “Съвременен български език с лингвистика”, “Психолингвистика и социолингвистика”, както и с други дисциплини, тясно специализирани в областта на логопедията.

МУЗИКОТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра “Музика”, Факултет по изкуства

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Настоящият курс по музикотерапия е предназначен за студентите от специалност “Логопедия” и има за цел да ги запознае с ролята и мястото на видовете музика в различните моменти от бъдещата им терапевтична дейност.

Лекционният материал е структуриран в три части, като всяка тема се илюстрира с подходящи музикални образци.

Първата част (Теми 1 - 4) е въвеждаща и запознава студентите с музиката като вид изкуство и въздействието и върху социума.

Втората част (Теми 5 - 8) е обзорна и дава сведения за миналото и настоящето на музикотерапията като наука. Разглеждат се най-общо трите водещи музикалотерапевтични школи - шведската, американската и немската.

Третата част от лекционния курс (Теми 9 - 14) е с конкретна практическа насоченост, съобразно квалификационната характеристика на студентите.

Упражненията следват логиката на теоретичния материал от лекциите. В тях се предвижда не само музика за слушане, но и много песенен материал за изпълнение, както и свирене на импровизирани музикални инструменти.

Очаквани резултати: активните музикално-творчески дейности да бъдат добре осъзнати и овладени, и ефективно приложени в бъдещата терапевтична дейност на студентите по логопедия.

Връзки с други дисциплини: учебните курсове свързани с терапията в логопедичния модул.

ФАМИЛНА КОМУНИКАЦИЯ И АДАПТАЦИЯ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра “Медико-социални науки”, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебната дисциплина “Фамилна комуникация и адаптация” има за цел да изгради разбиране за семейството като група с определени роли, функции, приоритети и

проблеми - в контекста на екосистемния подход и теорията за семейния жизнен цикъл (етапите в развитието на семейството); да разкрие взаимосвързаността на членовете в семейството; да предложи модели за семейна диагностика, базирани на разбиране за семейните интеракции; изследване, оценка, интервенции и планиране на грижи; осъществяване на комуникация с институции, от чиято помощ се нуждае семейството; изграждане на партньорски отношения със семейството при работа по отделните случаи.

Чрез обучението по тази дисциплина се цели да се предложат знания за явленията комуникация и адаптация и тяхното специфично разгръщане в контекста на семейството. Дискутират се релевантни концепти за помагане на семейството като група; рамка за групово поведение и групова динамика, която е полезна за работа по случай със семейства.

Умения: за оценка относно верността на преживяваната критична ситуация и очертаващият се изход от нея, за идентификация на явленията комуникация и адаптация в норма и патология и тяхното специфично разгръщане при случаи на езиково-говорна патология в условията на семейството

Очаквани резултати: да се изгради разбиране от необходимостта за придобиване на знания и умения за ефективна работа със семейства и институции и ключовата роля на логопеда в този процес.

Предварителни условия: Необходими са основни познания по комуникативни нарушения, обща психология, психология на развитието, клинична психология, психопатология.

Дисциплината се надгражда върху познания, придобити чрез обучението по обща психология, психопатология.

ЛИЦЕВО-ЧЕЛЮСТНА ХИРУРГИЯ

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Предложеният курс по "Лицево-челюстна хирургия и ортодонтия" запознава студентите с нормалното развитие на лицево-челюстната област, както и с етиологията, симптоматиката и патогенезата при отделните нозологични форми на зъбно-челюстни деформации, даващи отражение върху речевия статус. Представени са и особеностите на диагностичния процес, профилактиката, възможностите за лечение. В лекционния курс е застъпена и част от лицево-челюстната хирургия от гледна точка на етиология, симптоматика, патогенеза, профилактика и връзка с езиковите и говорните аномалии.

Целта на курса е да се формират у студентите:

Знания: характеризиращи се с висока степен на информираност относно преподаваната материя

Умения и навици: за ориентиране в патологията при различните форми на зъбно-челюстни деформации, създаване на нагласа за работа в екип.

Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Очаквани резултати: Съдържание на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Връзки с други дисциплини: „Основи на медицинската генетика”, „Педиатрия”, ”Фонационни нарушения”, „КН при лица с увреди на лицево-челюстния апарат –I част ” и др.

МАСАЖ

ECTS кредити: 4

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: шести

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Учебният курс по "масаж" има за цел да запознае студентите-логопеди със същността и практическото приложение на масажа, като помощно средство при прилагането на различни терапевтични програми.

Задачите са: да придобият знания за прилагането на масажа като помощно средство при различни комплексни терапевтични логопедични програми; да придобият основни умения сами да прилагат масаж при различни нарушения.

Цели и очаквани резултати: Целта на дисциплината е да се запознаят студентите-логопеди практически с основните техники на масаж и с основните му практически приложения; да използват масажа като ефективно средство за релаксация на основните мускулни групи, регулиране на дишането, на кръвното налягане и подобряване на периферното кръвообращение.

Връзки с други учебни курсове: Курсът по Масаж стъпва върху знанията от следните дисциплини: „Анатомия и Физиология на човека“, „Неврофизиология“, „Комуникативни нарушения при лица с увреди на лицево-челюстния апарат“, „Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни“ „Основи на терапията и рехабилитацията “ и др.

ПРИЛОЖНА НЕВРОФИЗИОЛОГИЯ

ECTS кредити: 7

Форма за проверка на знанията: изпит

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Приложната неврофизиологията е наука за практическото приложение на методите, техниките, теорията и фактите от невронауките. Теорията за функционалните системи, за инструменталните рефлекс (операнти), за модифициране и формиране на поведение са в основата на всяка поведенческа терапия, в това число и логопедичната.

Курсът по приложна неврофизиология си поставя за задача да осигури основни познания върху принципите, законите и механизмите на функционалните системи като основа на поведенческия подход в логопедичната работа. Функционалните системи и принципите на поведенческите терапии се разглеждат от молекулярно до системно ниво последователно и цялостно.

Основните цели на курса са:

- Запознаване с теорията на функционалните системи
- Запознаване с инструменталния рефлекс (оперант)
- Запознаване с методите и техниките за формиране и модифициране на поведение, използвани в логопедичната терапия и рехабилитация

Основните задачи на курса са:

➤ Студентите трябва да имат основни познания върху устройството на нервната система, да имат съвременна представа за функциите, осъществявани от нервната система от молекулярно до системно ниво.

➤ Студентите трябва да разбират принципите на регулацията, осъществявана от нервната система в организма, за поддържане на телесната хомеостаза, като фокус е принципа на обратна връзка (фийдбек)

➤ Студентите трябва да познават в детайли всички функционални системи от историческа (блокове по Лурия) и съвременна гледна точка - сетивни системи, мрежи на внимание, афектна система, изпълнителска (екзекутивна) система и памет.

➤ Студентите трябва да знаят техники за модифициране и формиране на поведение при работа с деца и лица

➤ Студентите трябва да се научат как се автоматизира ново желано поведение и как се премахва нецелесъобразно и неадекватно поведение в логопедичната работа

Очакваните резултати на курса са:

➤ Да умеят да формират, модифицират, автоматизират желано целесъобразно поведение и да премахват нецелесъобразно поведение в логопедичната работа

➤ Да познават биофийдбек методите и технологиите

➤ Да знаят кой биофийдбек метод и апарат може да бъде ефективно приложен за даден логопедичен казус

➤ Да използват познанията си по неврофизиология при работа в експериментални или диагностични лаборатории за изследване на функциите на нервната система.

➤ Да използват познанията си върху неврофизиологичните основи на поведението, емоциите, паметта, мисленето и съзнанието, необходими в логопедичната им практика при решаване на различни казуси.

ПСИХОСОЦИАЛНИ АСПЕКТИ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО И УВРЕЖДАНЕТО

ECTS кредити: 7

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра "Медико-социални науки", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Предложеният курс на дисциплината „Психосоциални аспекти на заболяването и увреждането“ се изучава в рамките на един семестър.

Предназначен е за студенти от бакалавърска програма по Логопедия. Предложеният курс съдържа една обособена част: психо-социални аспекти на заболяването и увреждането. През последните години основно се засили интересът на учените към тази област и в частност връзката, която може да се направи с говорната патология.

Целта на курса е да се формират знания и умения у студентите за:

(1) концептите на когнитивно поведение и психология на личността;

(2) моделът на научаване във връзка с заболяванията при човек;

(3) принципите за научаване и връзката им с развитието на модела на заболяване.

Очаквани резултати: да прилагат в логопедичната си практика усвоените знания с цел диагностика и последваща логопедична работа с различни видове езикова и говорна патология.

Изисква се студентите да са изучили общ курс по „Основи на медицинската генетика“, "Патопсихология", както „Психология на личността" и „Неврология“.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО И ПРАВНА ЗАЩИТА

ECTS кредити: 7

Седмичен хорариум: 2л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра "Публичноправни науки", Правно-исторически факултет

Анотация: Предложеният курс по „Организация на здравеопазването и правна защита“ включва знания от областта на организацията на здравеопазването и правната защита на пациентите. Студентите се запознават със законите и подзаконовите актове в областта на здравеопазването и механизмите на правната защита на отделните категории правни субекти.

Цели, задачи и очаквани резултати: Обучението цели да подготви студентите за професионална изява в посочената област. Придобитите знания ще са полезни за практиката им на национално ниво и за евентуална последваща специализация.

АРТТЕРАПИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство“, Факултет по изкуствата

Анотация:

Познанията, върху които се гради курса, са от сферата на история на изкуството, теория на изкуството, психология на изкуството, педагогика на изкуството и арттерапия.

Курсът се състои от четири дяла: 1. теория и технологии на изобразителните (пластическите) изкуства; 2. особености на детското изобразително изкуство; 3. особености на художественото възприятие; 4. арттерапия чрез собствена изобразителна дейност и чрез възприятие на художествени произведения.

С изучаването на този курс студентите трябва да усвоят знания за видовете и жанровете в изобразителните (пластически) изкуства. Да придобият умения да използват различните видове художествени изразни средства и техники при отделните видове езиково-говорни нарушения. Да изучат особеностите на структурата на пластическия и пространствения образ.

Очаквани резултати: да бъдат изучени механизмите на изобразителното творчество и художественото възприятие при децата. В логопедичната практика да се използват успешно видовете форми на арттерапията и да се анализират коректно продуктите от изобразителната дейност, осъществена във формите на арттерапия.

Връзките с другите дисциплини се осъществява като въздействие на границите между психодиагностика, психокорекция и художествено възприятие.

СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ В ЛОГОПЕДИЧНАТА РАБОТА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Анотация:

Курсът „Статистически методи в логопедията“ цели да запознае студентите с възможностите на специализирани статистически пакети за обработка на експериментални данни и прилагането им в практиката. В курса са включени основни принципи за моделиране на емпирични данни и възможностите на съвременните технологии за тяхната реализация (MS EXCEL, SPSS and STATISTICA и др.).

Цели на учебната дисциплина:

- да даде на студентите теоретични познания за съвременни приложни програми, както и спецификата на тяхното използване;
- да даде на студентите знания за създаване на коректни статистически модели и развие умения за тяхното прилагане;

- да запознае студентите със съвременни подходи за прилагане на статистически методи при изследвания в областта на логопедията.

Задачи - формиране на навици за:

- проектиране и моделиране на практически задачи със средствата на статистиката;

- разработване на модели за статистически анализ на данни в предметната област;

- обработка и анализ на реални статистически данни

Методи на преподаване: лекции, беседа, дискусия, интерактивни методи

ТЕХНИКА НА ГОВОРА И СЛОВЕСНО-ИЗПЪЛНИТЕЛСКО ИЗКУСТВО

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма за проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: седми

Методическо ръководство:

Катедра "Логопедия", Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация:

Курсът по дисциплината "Техника на говора и словесно-изпълнителско изкуство" предоставя на студентите от специалност Логопедия знания за предпоставките и динамиката на словесното общуване; за физиологичните механизми на говорно-комуникативния процес (дишане, гласообразуване и учленяване); за теоретико-приложните аспекти на словесно-изпълнителското изкуство и приложението им като 3/ неговите изследвания в аспекта на димензионалния, интенционалния и функционалния анализ; 4/ практическите равнища на словесното общуване; 5/ индивидуалната детерминираност в процеса на изграждане на гласово-говорните умения.

Практическите упражнения съдействат за формиране на личностна професионална позиция у студентите към проблемите на правилната и благозвучна реч; 2/ за създаване и прецизиране на правоизговорни умения с оглед гарантиране добрия образец при възпитаването на добри говорни навици у подрастващите чрез средствата на словесно-изпълнителското изкуство. В упражненията се разработват и изпълняват литературни художествени материали (или откъси) – басни, приказки, лирически и прозаически творби за осъзнаване и овладяване на гласово-говорния процес с оглед постигането на ефективно общуване.

У студентите се формират умения за съхраняване здравословното състояние на гласа и на говорния апарат, както и стабилна гласово-говорна подготовка върху основата на правилна дикция, поставен глас и практически овладени правоговорни норми на съвременната книжовна реч. Същевременно те придобиват знания и практически умения за постигането на целенасочено и ефективно словесно взаимодействие, посредством разработване и изпълнение на материали от художествената литература.

Цели и задачи на обучението: Обучението по учебната дисциплина цели да се усъвършенстват базисните комуникативни умения на студентите, чиято подготовка е насочена към сферата на т. нар. говорни професии;

Учебната дисциплина има следните задачи:

- да се формират у студентите умения за правилно дишане, поставен глас и прецизна дикция;
- да се изградят умения за практическо овладяване на изговорните и правоговорните норми;
- посредством изпълнение на литературни художествени произведения да се подпомага изграждането и развитието на говорната култура у подрастващите.

Методи на преподаване:

Стандартни методи: лекция, беседа, дискусия, наблюдение.

- Интерактивни методи: комуникативни тренинги, симулативни игри, проиграване на роли, провеждане на действени задачи.

Очаквани резултати:

- Студентът притежава правилни навици за пълноценно дишане, звукообразуване и дикция, владее съществуващата помежду им координация и е развил вокално-артикуляционните си качества;
- Практически е усвоил нормите за правилност в съвременната българска книжовна реч, което гарантира добрия образец при възпитаване на говорна култура у подрастващите;
- Умее да диагностицира говорно-комуникативни неблагоприятия в речта на детето от предучилищна възраст и да прилага съответните технологии върху основата на словесно-изпълнителски дейности, способстващи за подобряване на говорните навици.